

A Magyarországi Református Egyház
éves jelentése

2012

Krisztusért
követségben –
Úton a Hitvallás
felé

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ, 2012

- 1 A Zsinat Elnökségének köszöntője
 - Bölcskei Gusztáv köszöntője
 - Huszár Pál köszöntője
 - 5 A Zsinat munkája 2012-ben
 - 11 MRE, 2012
 - 17 Ökumenikus közösségünk
 - 25 Állam és az egyház
 - 29 Kapcsolatok a Kárpát-medencén innen és túl
 - Református Egységünnepe
 - 41 Testvéregyházi kapcsolatok
 - 47 A Magyarországi Református Egyház missziós munkája
 - 53 Szeretetszolgálatunk
 - Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ)
 - Önkéntesség
 - 63 Egészségügyi szolgálatunk
 - 67 Fialatok egyháza
 - 71 Oktatás
 - Közoktatás
 - Felsőoktatás
 - 81 Egyházi fejlesztések, pályázatok
 - 83 A Magyarországi Református Egyház élete számokban
-

Dunamelléki Református Egyházkerület

1092 Budapest, Ráday u. 28.
Levelezési cím: 1092 Budapest, Ráday u. 28.
Telefon: (+36 1) 218 0753
Fax: (+36 1) 218 0903, 218 0018
E-mail: ph@raday28.hu
Honlap: www.raday28.hu

Dunántúli Református Egyházkerület

8500 Pápa, Árok u. 6.
Levelezési cím: 8500 Pápa, Árok u. 6.
Telefon: (+36 89) 512-400, 512-401
Fax: (+36 89) 512-402
E-mail: dtpuspoki@refdunantul.hu
www.refdunantul.hu

Tiszáninneni Református Egyházkerület

3525 Miskolc, Kossuth u. 17.
Levelezési cím: 3501 Miskolc, Pf. 155
Telefon: (+36 46) 563 563
Fax: (+36 46) 508 884
E-mail: phivatal@tirek.hu
Honlap: www.tirek.hu

Tiszántúli Református Egyházkerület

4026 Debrecen, Kálvin tér 17.
Levelezési cím: 4001 Debrecen, Pf. 65
Telefon: (+36 52) 412 459, 414 744
Fax: (+36 52) 414 400
E-mail: tizantul@reformatus.hu
Honlap: www.ttre.hu

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

1146 Budapest, Abonyi u. 21.
Levelezési cím: 1440 Budapest, 70., Pf. 5
Telefon: (+36 1) 343 7870, 460 0714
Fax: (+36 1) 460 0715
E-mail: info@reformatus.hu
Honlap: www.reformatus.hu

A Zsinat Elnökségének köszöntője

A szabadság lelke

1

Sokszor beszélünk a változásról. Vágyunk rá és félünk tőle, ahogy civilizációnk is eltérő üzeneteket ad számunkra ezzel kapcsolatban. Ha csak egyetlen napot vizsgálunk, több ezer kommunikációs megerősítést kapunk arról, hogy a világok legjobbjában élünk, így bele kell csak simulni a világ puha anyagába, és ez pozitív változást hoz majd az életünkbe. Ugyanezen a napon számtalanszor szembesülünk a ténnyel, a világ szakadék felé rohan, ha nem változtatunk most azonnal, elvesz minden. Érzelmek, testiség, humor, vér, fegyverek – minden lelki és fizikai fegyverzet bevetésre kerül abban a háborúban, amiben meggyőzni és lebeszélni akarjuk magunkat a változás kapcsán.

A kérdés persze nem mai keletű, és ebből következik a probléma másik forrása. Az emberi történelem maga a változás, a változtatni akarás történelme. Aki nem vonul ki a pusztába, annak szembe kell néznie a kérdéssel: mi a valódi változás? Ki kell forgatnunk a földet a sarkából, vagy meg kell becsülnünk az apró eredményeket? A pszichológia egyenesen arra kérdez, tud változni egyáltalán az ember? Képesek vagyunk változtatni az életünkön, a körülöttünk lévő világon, vagy ez csupán az önmegvalósító énünk „másik” stratégiai lehetősége?

Sokat panaszkodunk is mindeközben persze. Minden olyan intenzív, az emberek egyre kevésbé figyelnek, olvasnak, gondolkodnak, éreznek. Kicsi a valószínűsége annak, hogy a korlátolt ember képes legyen a változásra? Ezen a ponton szükségszerűen felmerülhet egy olyan „egészséges” közösség eszményképe, ahol minden másképp van. Ami alapvetően változatlan, de változást hoz a világba, ahol csend van, de a lényeg elhangzik. Ez lenne az egyház?

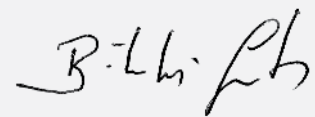
Nagy a csábítás és az igény arra, hogy magabiztos igennel válaszoljunk e kérdésre, de éppen a reformáció, a változás egyházaként újra és újra el kell mondanunk, az egyház nem a világ ellenpontja, tagadási kísérlete, olyan eszményi pihenőszoba, ahol minden válasz adott és tagsági könyv esetén átvehető.

Az általunk hitt és hirdetett valódi és elkerülhetetlen változás nem elméleti vagy pszichológiai síkon ragadható meg, nincs a birtokunkban, nem kereskedünk vele, de mégis minden, ami egyház, a változásról szól. Mert Jézus Krisztussal minden megváltozott. Ő maga az ellenállhatatlan változás, a keresztyénség pedig a vele való találkozás története. Kétezer évvel ezelőtt a Római Birodalom egy apró provinciájának félreeső területén Jézus a vidéket járva betért idegen házakba, enni és inni kért, tanított, tanítványokat hívott el, vitázott és

gyógyított. Ezek a történelem számára láthatatlan találkozások olyan változásokat indítottak el az emberekben, aminek mind a mai napig hullámterében állunk. Ennek a csodának a kulcsa pedig éppen abban ragadható meg, hogy a változás, amit Jézus hozott, valóságos volt. De mi volt akkor az az élmény, ami ilyen változásra és változtatásra volt képes?

A szabadság. Jézus felszabadította mindazokat, akikkel találkozott. Olyan terheket vett el az emberektől, amik alatt, azt gondolták, egy életen át kell roskadozniuk, és olyan ajándékot adott ezek helyett, amelyről azt gondolták, sohasem lehetnek méltók. Jézus Isten fia volt, ezt a méltóságot adta nekik. Mindenét. Amikor ezt megértették, bárhol és bárkivel történt meg a találkozás, a földeken, a házakban, a zsinagógában, a kereszt sötétségében vagy a feltámadás fényében, bennük és felettük megtörtént a változás: átérték Isten szabadításának csodáját, az Ővé lettek. Református keresztyénekként hisszük és valljuk, a Jézussal való találkozáson kívül nincs más olyan élmény ebben a földi létben, ami képes lenne változást hozni; Jézus Krisztus szabadítása mellett minden változás csak illúzió.

És akkor térjünk vissza kérdésünkhöz. Mi az egyház? Meg vagyok győződve arról, tapasztalom és minden testvéremmel együtt várom, hogy a Magyarországi Református Egyházban ez a találkozás ma is valóság. Krisztus feltámadt, itt van köztünk, betér hozzánk. Őt követve minden emberben az Ő fiúságát köszönhetjük. Ez a szabadságunk. Azt gondolom, hogy keresztyénségünk, egyházunk 2012. évi szolgálata hiteles bemutatásakor éppen ezért nem egy, a világtól megtisztított közeget vagy egy eszményített képet kell mutatnunk, hanem az emberséget. Ha egyházunkban otthont teremtünk az ember számára, Ő eljön hozzánk. Ahogy szép református énekünk is tanítja: „*Habár szegény e szállás, de mindörökre hálás, úgy áldja Krisztusát.*”

Bölskei Gusztáv

püspök, az MRE Zsinatának lelkeszi elnöke

*„Hatalmasan cselekedett velünk
az Úr, ezért örvendezünk.” (Zsolt 126, 3.)*

2/3

Szívbéli örömmel írom le, hogy a 2012. évre visszatekintve is van miért hálát adnunk teremtő és megtartó Istenünknek. Remélem, nem ér majd a szűkkeblűség vádja, ha a Dunántúli Református Egyházkerületünk kiemelkedő eseményeivel indítom visszaemlékezésemet. Mentségemre szolgáljon, hogy közegyházunk számára is jelentős ünnepek voltak. A magyar református egység tekintetében különösen fontosnak tartom, hogy miközben egyházkerületünk hivatalos megalakulásának 400 éves évfordulójára emlékeztünk, velünk ünnepelt Szombathelyen, illetve Körmenden a Kárpát-medencei Generális Konvent közgyűlése. A Székesfehérváron tartott REND (Református Egyházi Napok, Dunántúl) többezres közönségében országos egyházunk is illő képviselőt kapott.

Meggyőződésem, hogy országosan és helyben egyaránt szükségünk van ilyen megmozdulásokra, amiket valaki közülünk joggal nevezett erődemonstrációnak. Komoly feladatot jelent a „kívülállók”, az úgynevezett látens reformátusok még mindig jelentős tömegének megszólítása. Magam is azt hiszem, sokan vannak közöttük, akik áhítják a megszólítást, várják a hívó szót, mert Isten Szent Lelke tevékenykedik bennük, éleszti bennük a Krisztushoz tartozás vágyát, de a kezdeti lépések megtételéhez tőlünk várják a segítséget, a hiteles hívást. Jó dolog tehát, ha időről időre megmutatjuk magunkat, hogy vagyunk, mert Isten kegyelme megtartott bennünket, sőt naponként erőt ad az Ő országa építésére.

Úgy vélem, az effajta rendezvényeink azon honfitársainkat is elérhető közelségbe hozzák, akikhez egyébként nem juthatna el hívásunk. Nem tudhatjuk, hány látogatónkat szólítja meg ilyen alkalmainkon a Mindenség Ura, hiszen ez alapvetően nem tőlünk függ. Ránk ebben az esetben is „a plántálás” és „az öntözés” nemes feladata vár, de „a növekedést” csak a kegyelem Istene adhatja meg. Hisszük és reméljük, hogy meg is teszi. Hiba lenne tehát kihasználatlanul hagynunk ennek ígéretes lehetőségét.

2012-ben is sok időnkét és energiánkat kötötte le az iskolaüggyel történő foglalkozás. Lényegesen gyarapodott református iskoláink száma. Többen hangoztatják azt a véleményt, miszerint református iskoláink számának elmúlt évi gyarapodásával elértük ebbéli teljesítőképességünk határát. Menyeyi Gazdánk további segítségét kérve és remélve úgy gondolom, e kijelentést az eljövendő néhány esztendő eseményei erősíthetik, illetve cáfolhatják meg.

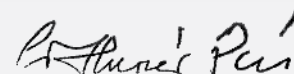
Nem kevésbé fontos azonban, hogy „az egyház veteményleskörtje” meglátásom szerint komoly mértékben bővíti missziós lehetőségeinket, ugyanis a gyermekeken keresztül a szülők, keresztszülők, sőt a nagyszülők generációja is elérhető, megszólítható. Jó érzés látnunk a tanévnyitókon, ballagásokon, tanévzáró ünnepeken megtelt templomokat, amikor addig egyházunk számára ismeretlen felnőttek is hallgathatják Isten Igéjét, ahol őket is elérheti a megváltás öröme.

Nem hozott érdemleges eredményeket 2012-ben sem a múltfeltárással irányuló törekvésünk. Miként már korábban vázoltam, naiv dolog lenne ebben a szegyenletes ügyben véglegesnek tekinthető, megbízható eredményeket várnunk, hiszen az egyik oldal névtelenségét, megnevezhetetlenségét törvény garantálja. Egyértelműen fogalmazva nyilvánosságra kerülhetnek azok nevei, akiket évtizedekkel ezelőtt fenyegetéssel, zsarolással, netán csalfa ígéretekkel rávettek a kommunista

hatalommal történő kollaborálásra. Ugyanakkor az ismeretlenség homályában zavartalanul élvezhetik nyugdíjukat azok, akik együttműködésre bírták a megfélemlített, megzsarolt, esetleg ígéretekkel megszedített lelkészeket, avagy más egyházi vezetőket. Közben nem is szólunk a kikényszerített jelentések egykori „felhasználóiról”, akik még jelenleg is komoly pozíciókat töltenek be közéletünkben. Bármilyen eredmény születik is tehát a mégoly lelkiismeretes kutatómunka következtében, az szükségképpen féloldalas, egyensúlytalan lesz.

Örvendetes esemény, egyben pedig embert próbáló feladatunk, hogy immár törvény teszi lehetővé a hittan, illetve az erkölcsstan választhatóan kötelező oktatását. Mindannyiunk felelőssége, hogy az Úristen által adott új lehetőség ne maradjon kihasználatlan. Nagykőrösi főiskolánk, illetve teológiáink megítélésem szerint elegendő számban képeztek, illetve képeznek hitoktatókat, rajtuk is múlik, hogy lehetőleg mindannyian találkozzanak a hitbéli ismeretekre váró gyermekekkel, fiatalokkal. E találkozás érdekében a szülőket, keresztszülőket is emlékeztetnünk kell a kereszttelés-kor tett fogadalmukra.

Új egyházügyi törvényünk megpróbálta kiszűrni az utóbbi időkben gomba módra elszaporodott bizniszegyházakat, amelyek a lelkigondozói tevékenység, az igazi hitélet helyett a pénzszerzésre, a profithajhászásra szakosodtak, többnyire állami pénzek megszerzését tekintették legfőbb céljuknak. Olyan erők álltak mögöttük, amelyek az „esélyegyenlőségre” hivatkozva a saját zsebüket igyekeztek megtömní. Ezen túl azonban más céljuk is volt, ugyanis a valós hitéleti tevékenységgel foglalkozó történelmi egyházakat szerették volna lehetetlen helyzetbe hozni. A törvényi szabályozás következtében a Magyarországon bejegyzett „egyházak” száma több mint háromezről harminckettőre apadt.

Huszár Pál

főgondnok, az MRE Zsinatának világi elnöke

A Zsinat munkája
2012-ben

A Magyarországi Református Egyház legfőbb döntéshozó és intézkedő testülete, a Zsinat a hagyományoknak megfelelően 2012-ben is kétszer ülésezett, májusban és novemberben. A száztagú Zsinat feladata, hogy teológiai útmutatással segítse a gyülekezetek életét és szükség szerint kinyilvánítsa az egyház álláspontját különböző társadalmi, közéleti kérdésekkel kapcsolatban. Az egyház életének szabályozása érdekében a Zsinat az MRE törvényalkotó testülete. A Zsinat továbbá felügyeli és figyelemmel kíséri a zsinati fenntartású intézmények működését.

Májusi Zsinat

Sokéves törvény-előkészítési, -alkotói munka fontos állomása volt a májusi zsinati ülés. Hosszasan foglalkozott a testület a lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvénnyel, amely ekkor még első olvasatban tárgyalta a tervezet több fejezetét. Fontos jogszabályról van szó, hiszen a lelkészekkel kapcsolatos egyházi szabályok ezzel a jogszabállyal kerülnek egységes szerkezetbe (mindaddig az MRE alkotmánya és más törvényei szabályozták ezt a fontos területet), illetve az elmúlt húsz év mélyreható, a lelkészi szolgálatot is

érintő változásait szintén fontos volt beépíteni. A törvény alapját a lelkészi életpályamodell megalkotása adta: ebben rögzítették egy lelkész pályájának legfontosabb történéseit teológiai tanulmányainak lezárásától egészen nyugdíjazásáig.

A Zsinat a májusi ülésen foglalkozott először a következő évben 450 éves *Heidelbergi Káté* új szövegével. A hitvallásos irat új, egységes szövegének kialakítását a Generális Konvent a Kárpát-medencei református egyházak ve-

zetőségét tömörítő elnöksége határozta el; a káté szövege ugyanis több változatban is fellelhető, és ezek használata nem egységes. A Generális Konvent által létrehozott fordítóbizottság kérésére a Kárpát-medencei egyháztestek még a szöveg véglegesítése előtt, a káté 80. kérdés-feleletével kapcsolatban alakították ki álláspontjukat. Az úrvacsora és a katolikus áldozás viszonyát leíró feleletet az MRE Zsinata az addig használt megfogalmazásban javasolta hagyni. A döntés élénk eszmecserét váltott ki nemcsak a református közösségen belül, hanem katolikus megszólalásokat is generált.

Az egyházi élet, a zsinati bizottságok és a közegyházi testületek beszámolóinak sorában szerepelt többek között a múltfeltárási munkával, a cigánymisszióval kapcsolatos jelentés. A legélénkebb érdeklődés az ifjúságot érintő beszámoló kapcsán alakult ki. Szontágh Szabolcs zsinati ifjúsági irodavezető az áprilisi Zsinati Ifjúsági Fórum tapasztalatairól beszélt, a fiatalok ott megismert igényeiről. „Az igen legyen igen” – hangzott a beszámoló egyik legsarkosabb mondata, ami a fórum résztvevőitől származott és arra utalt, hogy a fiatalok iránymutatást várnak számos, sokszor tabukat érintő kérdésben.

A Zsinat ekkor döntött egyházi hetilapja, a *Reformátusok Lapja* átalakításáról is. Az elsősorban templomi terjesztésű lap a döntés értelmében a korábbinál nagyobb hangsúlyt fektet a református közösség egészét érintő kérdésekre, több teret enged a publicisztikának is, továbbá színes tévéműsorral bővül.

A testület munkáját azonban nemcsak az aktualitások alakították. 2012-ben is több megemlékezésre került sor. Ilyen alkalom volt az MRE ebben az évben húszéves könyvkiadója, a Kálvin János Kiadó köszöntése. A Zsinat lelkes elnöke, Bölcskei Gusztáv püspök köszöntötte a jelenlévő egykori és mostani munkatársakat – többek között Tarr Kálmán korábbi, Galsi Árpád jelenlegi igazgatót – és méltatta a kiadó két évtizedes munkáját. A Kálvin Kiadó 1992-ben jött létre az 1948-tól működő Református Sajtóosztály jogutódjaként. Az elmúlt húsz év bizonyította, hogy a kiadó egyaránt meg tudja teremteni a szakmaiságot és az egyházhoz kötődést – mondta a püspök. A zsinati fenntartású, de önállóan gazdálkodó intézmény a magyar nyelvű protestáns Biblia és a református egyház életéhez és missziójához szükséges kiadványok kiadója és terjesztője is.

6/7

Galsi Árpád jelenlegi és Tarr Kálmán a 20 éves Kálvin János Kiadó korábbi igazgatója az „Év könyve” díjban részesült Mucsi Zsófiával

Novemberi Zsinat

A Zsinat ülései ülészakonként kétnaposak, a novemberi tanácskozást azonban háromnaposra kellett nyújtani a megtárgyalandó témák sokasága miatt.

A munka jelentős részét tette ki a törvényalkotási folyamat. A már említett lelkésztörvény tárgyalása mellett hasonló horderejű jogszabályok előkészítése kezdődött meg ezen az ülészakon. A Zsinat döntött az új egyházi bírászkodási törvény létrehozásáról. A mostani jogszabály helyett egy szerkezetében és koncepciójában is új szabályrendszer jön létre. Az ülésen ismertették az MRE készülő diakóniai törvényének koncepcióját, amit a testület el is fogadott. A megváltozott köznevelési törvény és az intézményátvételek szükségessé teszik az MRE közoktatási törvényének megváltoztatását is. A Zsinat elfogadta a református közoktatási jogszabály módosításának szempontrendszerét.

Az ülészak abban is különbözött a tanácskozások megszokott menetétől, hogy nagyszámú külföldi vendég vett részt. Testvéregyházaktól (az amerikai, cseh, dél-afrikai, dél-koreai, francia, holland, litván, rajnai és vesztfáliai reformátusoktól, protestánsoktól), nemzetközi szervezettől (Európai Protestáns Egyházak Szövetsége, GEKE) tizenegy küldött érkezett az Abonyi utcába, ehhez kapcsolódott az a gesztus is, hogy a csütörtök reggeli áhítaton Arjan Plaisier, a Holland Protestáns Egyház főtitkára szolgált. *„Csak a bizalom képes legyőzni a retteget, az istentiszteletünk ennek a bizalomnak a gyakorlása – mondta a holland lelkész, aki az egyház szerepéről beszélt a bizonytalan társadalmi-gazdasági helyzetben. – Az egyház arra hivatott, hogy jellé tegye Krisztus örömhírét a világ nyílt terein.”*

A budapesti koreai gyülekezet lelkésze, Jeong Chae Hwa és Won Koo Hur, a Koreai Presbiteriánus Egyház vezetője a Zsinaton

Soós Lászlótól – aki harminchárom éven keresztül volt a zsinati ülések jegyzőkönyveinek vezetője – búcsúzik Bölcskei Gusztáv

A külkapcsolatok belső viszonyokká is válhatnak, lett erre tanúbizonyság a novemberi ülés: történelmi pillanat volt, hogy a Zsinat befogadta egyházunkba a Budapesten működő Koreai Presbiteriánus Gyülekezetet, így a koreai közösség az MRE különleges státusszal rendelkező, terület nélküli egyházközsége lett – hasonlóan a budapesti német ajkú református gyülekezetéhez és a skót misszióhoz. A döntéshez egy ponton módosítani kellett egyházunk alkotmányát, a testület azon a véleményen volt, hogy „ebben a történelmi pillanatban” nincs szükség több olvasatra a változtatáshoz. A koreai gyülekezet lelkésze, Jeong Chae Hwa magyarul köszönte meg, hogy a Magyarországi Református Egyház befogadta őket. Ugyanezt ismételte meg az ülésen jelenlévő Won Koo Hur, a Koreai Presbiteriánus Egyház vezetője is.

A megemlékezések is fontos szerepet kaptak az ülésen: Bölcskei Gusztáv idézte meg a száz éve született Jakab Miklós, az életét a vakés siketmisszióknak szentelő lelkész emlékét. Ugyancsak felelevenedett a szintén száz éve született Soós Géza, a Soli Deo Gloria mozga-

lom jeles motorja, a vészkorszakban helytálló diplomata élettörténete. Velkey György, az MRE Bethesda Gyermekkorház igazgatója a húsz éve újraalakult kórház történetét mutatta be. A Zsinat ünnepélyesen búcsúzott Soós Lászlótól, aki harminchárom éven át vezette a Zsinat jegyzőkönyveit. A nyolcvannyolc éves lelképásztor, gyorsíró betegsége miatt kérte felmentését szolgálata alól.

A jelen kiemelkedő teljesítményei is terítékre kerültek, ugyanis a novemberi ülészak hagyományosan a zsinati alapítású díjak átadásának ideje. Az „Év könyve” díjat Mucsi Zsófia kapta Házasságkönyv című, a Kálvin Kiadónál 2011-ben megjelent művéért.

A diakóniai szolgálatot elismerő Kiss Ferenc-díjat Kontha Benőné, a Majosházi Református Egyházközség, és Pincés Julianna, a Miskolc-Tetemvári Református Egyházközség tagja kapta. Az Imre Sándor-díjat, melyet „a református iskolaügyért végzett áldozatos munkáért” ítélnék oda, ezúttal a türkevei Kaszap Nagy István Református Általános Iskola és Óvoda igazgatónője, Nagy Róza vehette át.

Az Európai Protestáns Egyházak Közösségének elnöke, Thomas Wipf

A Zsinat ezen az ülésén megerősítette a Generális Konvent (GK) júniusi szombathelyi határozatait, jóváhagyta a *Heidelbergi Káté* új fordítású szövegét, és hozzájárult a jövő évi, Kárpát-medencei közös Zsinat összehívásához. A Magyar Református Egyház Zsinatát azért hívták össze 2013 júniusára, hogy közös hitvallásként megerősítse a *Heidelbergi Kátét* és elfogadja annak új szövegváltozatát.

Az Egyházi Jövőkép Bizottság munkája is fontos napirendi pontja volt a 2012-es második ülésnek. Harmathy András, az Egyházi Jövőkép Bizottság elnöke beszámolt a munkájukról, 2013. február 1-ig jelentést készítenének a jövőre vonatkozó vízióról a gyülekezetek bevonásával.

A bizottság 2013 júniusáig cselekvési tervet állít össze, amit az őszi zsinaton mutatna be. A jövőkép témájához kapcsolódva Thomas Wipf, az Európai Protestáns Egyházak Szövetsége (GEKE) elnöke tartott előadást az Európában zajló protestáns egyházreformok tapasztalatairól. *„Alapkérdés, hogy hogyan állunk hozzá egyházunk megújításához: Bizonytalanok vagyunk? Való igaz, nehéz változtatnunk, hiszen a változás mindig bizonytalanságot jelent, de nem kell megijednünk, mert nem vagyunk egyedül!”* – mondta, s a nemzetközi párbeszéd fontosságát hangsúlyozta. A GEKE elnöke beszélt arról is, hogy egyre több az olyan ember, aki nem kötődik az egyházhoz, az ő megszólításuk kihívást jelent az Krisztus népe számára.

Zsinati Tanács

A Magyarországi Református Egyház gazdasági és gyakorlati közigazgatási ügyekben illetékes legfőbb testülete, a Zsinati Tanács, amelyet a Zsinat alakít tagjaiból, 2012-ben is négyszer ülésezett. A testület feladata elfogadni az MRE költségvetését, zárszámadását, meghatározni, ellenőrizni és számon kérni a közegyházi, zsinati alapítású intézmények gazdálkodását, valamint intézkedni az MRE gazdálkodását érintő más ügyekben.

MRE, 2012

Wallenberg-díjat kapott Dani Eszter

A rákoskeresztúri református lelkész (jelenleg az MRE Zsinati Hivatala Missziói Irodájának vezetője) a hátrányos helyzetben élőkért végzett munkájáért érdemelte ki a kitüntetést, amelyet a Nemzeti Múzeumban adott át Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás-miniszter, valamint Németh Zsolt államtitkár januárban. A Raoul Wallenberg-díjban azok részesülhetnek, akik a hazánkban hátrányos helyzetben élőkért, diszkriminációt elszenvedőkért tesznek, életútjukkal példát mutatnak. Raoul Wallenberg, a mártír svéd diplomata a második világháború idején hazánkban embereket mentett. Születésének 100. évfordulója alkalmából Magyarország 2012-ben Wallenberg-évvél tisztelgett előtte.

Megalakult az Ökogyülekezeti Tanács

A világvége kérdése is felmerült a 2012. január 4-én, az Ökogyülekezeti Tanács Budapesten megtartott első ülésen. Az egyházon és a hitéleti közösségeken belül az ökológiai érzékenység felébresztésére kötelezték el magukat a tanács tagjai, akik környezetvédelmi szakértőkből és lelkészekből állnak. A kezdeményezés ökumenikus szemléletű, az ECEN (Európai Keresztény Környezetvédelmi Hálózat) keretén belül született, a Skót Egyház partnerkapcsolataként működik, amit a Rajna–Vesztfáliai Egyház is támogat. A tanács tagjai megegyeztek, hogy az Ökogyülekezeti Tanács lehet az a testület, amelyik az ökológiai kérdésekben előkészíti, majd pedig közvetíti a Magyarországi Református Egyház véleményét az állam és társadalom felé. A tanácsadó testületnek feladata még, hogy keresse és teremtsen meg az együttműködés módját a többi egyházzal, valamint az egyházak kebelén munkálkodó ökológiai csoportokkal (például Ararát Teremtésvédelmi Munkacsoport – Evangélikus Egyház, Nap-himnusz Teremtésvédelmi Egyesület – Katolikus Egyház). Bemutatták az ökogyülekezeti honlapot, amelynek a célja egyrészt az, hogy összegyűjtse a teremtésvédelemmel kapcsolatos egyházi és világi dokumentumokat, híreket, hasznos információkat, másrészt távoktatás formájában szeretné segíteni a gyülekezeteket a környezettudatos élet kialakításában. Az ökogyülekezet nem egyszerűen a civil zöldmozgalmak egyre bővülő sorába áll be, hanem a teremtésvédelem gondolatát kívánja népszerűsíteni a gyülekezetekben. Az ehhez nélkülözhetetlen speciális teológiai irányítást és gyakorlati tanácsadást fogja megvalósítani.

Kontrasztkiállítás nyílt Budapesten

Százvai László mutatja Györfi Pálnak, az Országos Mentőszolgálat szóvivőjének az autószimulátort

Középiskolai osztályok, cégek csoportjai adták egymásnak a kilincset, hogy megnézzék a református egyház és a rendőrség nagy hatású kiállítását. Kisvárda, Nyíregyháza, Debrecen és Miskolc után 2012. január 12-én Budapesten is megnyílt a Kontrasztkiállítás. A tárlaton – amelynek megálmodója Százvai László kisvárdai lelképásztor – multimédiás eszközökkel mutatják be a fiatalokat érintő égető kérdéseket hét témakörben. Házasságkötés, családi élet – válások, széthulló közösségek; példaképek, apa és anya szerepköre – családon belüli erőszak; szenvedélybetegségek – szabadság, öröm; hazaszeretet, felelősségvállalás – kozmopolitizmus, globális pénz hatalom; gyermekvállalás – abortusz; az élet értelme, küldetés – öngyilkosság, céltalanság, depresszió; valamint a megváltás témaköre. A kiállítást a rendőrség, a mentőszolgálat és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium is támogatta.

Négyszáz éves a Dunántúli Református Egyházkerület

A dunántúli reformátusok négyszáz évvel ezelőtt Pathai István személyében a körmendi zsinaton új püspököt választottak. Ezzel lezárult az úgynevezett közös protestáns korszak, s a reformátusok szervezetenként is megkezdték önálló életüket. Az évforduló köré egész évben nemcsak egyházkerületi, hanem egyházmegyei és gyülekezeti alkalmak egész sora szerveződött. A jubileumi évnek voltak kiemelt rendezvényei. Ilyen volt a márciusi ünnepi nyitó istentisztelet Pápán, ahol Steinbach József püspök hirdette az ígét, s a rendezvénysorozatot a jubileumi év fővédnöke, Kövér László, az Országgyűlés elnöke köszöntötte. A központi helyet a körmendi jubileumi istentisztelet kapta 2012. június 20-án, ez egyben a Generális Konvent szombathelyi ülésének záró istentisztelete is volt. A hálaadó alkalmon Bölcseki Gusztáv tiszántúli püspök, a Zsinat lelkes elnöke szolgált, a négyszáz esztendőről pedig Huszár Pál dunántúli főgondnok, a Zsinat világi elnöke szólt. A következő fontos esemény a REND (Református Egyházi Napok – Dunántúl) volt Székesfehérvárott, ahol közel tízezer ember fordult meg, s ahol ugyancsak nagy hangsúlyt kapott az évforduló. Végül az évet – szintén Pápán – a 2012. október 13-án lezajlott ünnepi közgyűlés és lelkészszentelő istentisztelet zárta, a huszonöt szolgálatba álló ifjú lelkész útra bocsátása mintegy meg is adta a jubileumi év végső üzenetét: A jövőbe mutat.

12/13

Istentisztelet a börtönkápornában

Megtartották az első református istentiszteletet Miskolcon, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Fazekas utcai ökumenikus kápolnájában 2012. április 7-én, nagyszombaton. A liturgiát Kónya Ákos missziói lelkész vezette; a Református Iszákosmentő Misszió miskolci Kékkereszt Csoportja pedig bizonyágtétellel szolgált az alkalmon.

Másodjára tartottak lelkészképesítő vizsgát

Harminckilenc lelkipásztor – köztük három honosítási kérelmet benyújtó – tett eredményes lelkészképesítő vizsgát az Egységes Lelkészképesítő Bizottság (ELB) előtt 2012. szeptember 11. és 13. között Budapesten, a Zsinati Székházban. Az ELB először 2011-ben hirdette meg az egységes vizsgát, akkor harminchárman felelt meg a követelményeknek. 2012-ben mintegy ötvenegyen adták be a jelentkezéshez szükséges anyagokat. A sikeres vizsgát tett lelkészjelöltek egyházkerületi felszentelésük után önállóan választható lelkipásztorokként folytathatják szolgálatukat a Magyarországi Református Egyházban. A vizsgán megfigyelőként jelen voltak a Kárpát-medencei egyháztestek képviselői is. Az egységes lelkészképesítő vizsga a református lelkészi képzés elengedhetetlen feltétele – mondja ki a Magyar Református Egyház 2009. május 22-én elfogadott közös alkotmánya.

Az Országos Református Nőszövetség ülése

Szabó István dunamelléki püspök és Pásztor Jánosné, a Nőszövetség elnöke

Asszonyok töltötték meg a Zsinati Székház üléstermét 2012. szeptember 29-én. Az Országos Református Nőszövetség ülésén harmadik alkalommal adták át a Zsindelyné Tüdös Klára-díjat. 2012-ben a szövetség ajánlásában Budapestről Voglné Szathmári Ilona, Dunamellékről Antoni Erzsébet, Dunántúlról Németh Gyuláné, Tiszáninnenről Benke Györgyné, Tiszántúlról pedig Baráth Miklósné vehette át a kitüntetést évtizedeken át hűséggel végzett szeretetszolgálati, szervezési munkájukért, az általuk támogatott, élő testvérkapcsolatokért, adománygyűjtésekért, gyermekmissziós munkáért vagy kántori szolgálatért. A díjátadóval egybekötött konferencián Szabó István dunamelléki püspök tartott áhítatot.

450 éves a Tarcali Hitvallás

„A biztonságot, a ma békességét és a jövő reménységét nem a körülmények határozzák meg, hanem mennyei Atyánk ígérete és akarata. A 21. században csak akkor tudjuk hitvallásunkat megtartani, ha korunk kihívó kérdéseire a magunk helyén, felelős öröklőként egyedül Istent valljuk” – hangzott el a Tiszáninneri Református Egyházkerület őszi lelkész-presbiteri konferenciáján 2012. október 20-án Tarcalon. A zempléni városban rendkívüli közgyűlés során emlékeztek az 1561. és 1564. évi részsszinatokra, illetve a Tarcali Hitvallás elfogadásának 450. évfordulójára. Az 1561-ben és 1564-ben Tarcalon tartott részsszinatokon az eleve elrendelés kérdéséről, illetve a genfi kátéről tanácskoztak az egyházvidék lelképásztorai. 1562-ben – kisebb módosításokkal – elfogadták Kálvin János genfi munkatársa és utóda, Theodor Béza két évvel korábban elkészült hitvallását, ezzel világosan állást foglalva a reformáció svájci-helvét irányzata mellett.

Új templom épült Nagykovácsiban

2012. november 25-én felszentelték a nagykovácsi gyülekezet új templomát. Az építkezéshez hozzájárult a két évvel ezelőtti, október utolsó vasárnapjának országos perselypénzgyűjtése is, mivel 2010-ben a Zsinat úgy határozott, hogy a nagykovácsi templom felépülésének támogatására ajánlják fel az országos perselypénzt. A gyűjtés eredményeként több mint 12 millió forint perselyadomány gyűlt össze. Az alapkövet 2007 áprilisában helyezték el, és még abban az évben elkészült a földém, 2009 tavaszára állt a torony egy része. Rövid megtorpanás után végül öt év alatt több mint 100 millió forintból épült fel a templom. Nagy segítséget jelentett az építkezéshez a gyülekezeti tagok adakozása és kétkezi munkája, a Dunameléki Református Egyházkerület, az egyházmegye anyagi támogatása, magánadományok, valamint a helyi önkormányzat, amely telket adott a gyülekezetnek.

A Doktorok Kollégiumának munkája

A Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma a teológiai tudományok művelésére szervezett testület, melynek feladata, hogy hitvallásaink szellemében ökumenikus lelkülettel és korunk aktuális kérdései iránti nyitottsággal segítse a Magyarországi Református Egyház legfőbb döntéshozó szerve, a Zsinat munkáját. Emellett a testület a magyar református teológiai tudomány és a teológiai munkát kiegészítő társtudományok művelése számára biztosít tartalmi, illetve szervezeti keretet.

A testület szekcióinak évközi munkája közül kiemelkedett a Himnológiai és egyházzenei szekció és a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának Kántorképző Intézetével közösen szervezett *Merre tovább, kántorképzés?* című konferenciája 2012. október 5-én Nagykörsön. A konferencia célja az volt, hogy megfelelő szakemberek segítségével egységes egyházzenei koncepciót fogalmazzanak meg.

A Zsinat döntésének megfelelően a Doktorok Kollégiuma szekciói által delegált tagokból 2012 májusában elindult a Konfirmációs Bizottság munkája, melynek feladata a konfirmáció egészét, elvi és gyakorlati kérdéseit vizsgáló munka koordinálása.

A Doktorok Kollégiuma plenáris és szekcióüléseinek helyszínét a révkomáromi Selye János Egyetem adta 2012. augusztus 21–24. között. A tágabb protestáns egyháztörténeti, illetve teológiatörténeti évfordulók aktív figyelőjeként a Doktorok Kollégiuma a plenáris ülés tematikáját egyrészt neves évfordulók jegyében alakította: rangos előadásokkal az 500 éve született Huszár Gál reformátor, himnológus, nyomdász, püspök, valamint a 300 éve született Bod Péter református lelkész, irodalomtörténész évfordulójára emlékezett. Másrészt a konferencia helyszínére való tekintettel a kisebbségben élő magyarság helyzetének, illetve a magyarság szétszórattatásának és összetartozásának témája is kiemelt figyelmet kapott.

A testület által 2012-ben szervezett tudományos ülések és konferenciák során több mint száz előadás hangzott el tudományos és társadalmi, egyházi és teológiai témakörökben. Az előadások egy része a testület periodikájában, a *Collegium Doctorum*ban olvasható.

Megújult a *Reformátusok Lapja*

Színesebb oldalak, új rovat, könnyebben kézbe vehető újság. Külsőjében és tartalmában megújult, szellemiségében mégis azonos lapot vehetnek kezükbe az olvasók. Az 1957-ben indult *Reformátusok Lapja* az elmúlt több mint fél évszázadban többször vett fel új formát. Mindig olyat, amelyik valamiképp hasonlított a régre, ám azonos maradt önmagával, mégis megfelelt az olvasók igényeinek. Újdonság, hogy ezentúl állandó melléklettel jelenik meg. A *Mértékadó* tartalma szerint rádió- és televízióújság, amelyet az *Új Ember* katolikus hetilappal közösen szerkeszt a *Reformátusok Lapja*.

A Fiú

Az egyszázalékos médiakampányok után 2012 karácsonyán az MRE teljesen egyedi tartalmú és kivitelezésű honlappal olyan társadalmi üzenetet tett közzé, amely számos, olykor egymásnak ellentmondó visszajelzést váltott ki. Az üzenet és a honlap középpontjában az a kisfilm állt, amely bibliai parafrázisként a születéstörténetet mai környezetbe helyezte: egy autópálya parkolójában mutatta be, mit jelenthet a valóságban az, hogy Isten fia jászolba érkezett hozzánk. A honlapon a kisfilm köré sajátos vizuális világ épült, ahol az egyes jelenetekhez és szereplőkhöz kapcsolva további videók, képgalériák és szöveges tartalmak vezették el a látogatót a karácsony örömezenetéhez. Az alapvetően a karácsony bibliai jelentését nem ismerő, nem egyházi közönségnek szánt alkotás főleg a közösségi média hatására hamar az érdeklődés középpontjába került, számos keresztyén közösség, egyház elismerően nyilatkozott az alkotásról, illetve a *Fiú* kapcsán építő vita bontakozott ki számos egyházi és világi internetes fórumon. Az MRE karácsonyi társadalmi üzenetét a Kreatív.hu internetes oldalán 2012 legjobb reklámfilmjének szavazta meg a közönség, illetve a Hipnózis reklámversenyen a szakmai zsűri is az év legjobb honlapjának választotta meg a TCR (társadalmi célú reklám) kategóriában. www.afiu.hu

Ökumenikus
közösségünk

Ökumenikus imahét

Gáncs Péter evangélikus és Steinbach József református püspökök Erdő Péter esztergom-budapesti érsekkel

A megváltozás, újjászületés és a keresztyén egység fontosságát hangsúlyozták az ökumenikus imahetet megnyitó istentisztelet igehirdetői 2012. január 15-én este Budapesten, a Szent István-bazilikában. Steinbach József dunántúli református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) elnöke az ökumenikus imahét mottójaként is szolgáló igevers (1Kor 15,51) alapján a halál felett aratott krisztusi győzelem két következményéről beszélt. Ezek egyike a feltámadásunkat követő elváltozás, ami a megdicsőült test feltámadását jelenti, a másik pedig a földi életben történő megváltozás. Erdő Péter esztergom-budapesti érsek szentbeszédében (Jn 12,23–26) elmondta: a keresztyéneknek át kell érezniük az egymás közötti egységet és közösséget, fel kell ismerniük egymásban Krisztust, együtt kell keresniük üzenetének mélységeit és a közös tanúságtétel lehetőségeit. Az istentisztelet liturgiájában igeolvasással, imádsággal és áldáskéréssel szolgáltak még evangélikus, baptista, methodista, anglikán, pünkösdi, görög katolikus és ortodox egyházi vezetők.

Az ökumenikus imahetet 1908 óta rendezik meg, először csak az anglikán és a katolikus egyház tagjai vettek részt rajta, és kizárólag az egyesült államokbeli Graymoorban tartották meg. Az imahét előkészítő anyagát a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács és az Egyházak Világtanácsa Hit- és Egyházszervezet Bizottsága közösen állítja össze. Az ökumenikus imahétre 1968 óta készítenek imafüzeteket, amelyeket elküldenek a világ minden tájára, hogy lefordítsák a helyi nyelvekre. A 2012. évi ökumenikus imahét istentiszteleti rendje Lengyelországból érkezett a világszerte ünneplőkhöz. A liturgiát ökumenikus csoport állította össze „az örömeket és megpróbáltatásokat megelő lengyel keresztyének tapasztalatai alapján”.

Jane Hainingre emlékeztek

„A skót misszionárius emléke azt juttatja eszünkbe, hogy mi is képesek vagyunk a bátorságra és a szeretetre” – mondta David Arnott a Magyar Zsidó Múzeumban 2012. január 26-án. A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és a Budapesti Református Skót Misszió közösen emlékezett meg a magyar zsidókat segítő Jane Hainingről, aki Auschwitzban lelte halálát. Az eseményen részt vett a skót egyház hazánkban tartózkodó küldöttsége, valamint a skót nevelőnő néhány egykori magyarországi diákja is.

Jane Haining egykori tanítványai

Beiktatták tisztébe az új tábori püspököt

Magas rangú egyházi, állami és katonai tisztségviselők előtt tette le a tábori püspöki esküt Jákob János ezredes, a Honvédelmi Minisztérium (HM) Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat 2012. február 1-jével kinevezett vezetője február 14-én Budapesten, a Nagyváradi téri Emlékezet templomában, amelyet annak idején az I. világháborúban elesett katonák emlékére építettek. A Szentlélekért való könyörgés után felolvasták a honvédelmi minisztérium határozatát a Zsinat és az evangélikus egyház közgyűlése által a tábori püspöki címre felterjesztett Jákob János kinevezéséről, majd az ünnepélyes eskütétel és az odaszentelés imádsága következett. A felszentelt püspökre a négy magyarországi református püspök és Szemerei János evangélikus püspök kérte Isten áldását.

Évkezdő ökumenikus egyeztetés

Februárban megtartották idei első találkozójukat az MKPK Állandó Tanácsa tagjai, valamint a református és evangélikus egyházak püspökei. Az egyházvezetők rendszeres találkozója a testvéri kapcsolatok ápolásán és a személyes beszélgetés lehetőségén túl alkalmat kínál az ökumené és az egyház társadalmi szolgálata időszerű kérdéseinek megbeszélésére is. A Mazsihisszel való előzetes egyeztetés alapján az egyházak képviselői megállapodtak abban, hogy keresztény-zsidó imaórát szerveznek. Az egyház és a kormányzat kapcsolattartásával összefüggő tapasztalatok kicserélése alapján az egyházvezetők több egyenlenséget is láttak, ezek megoldására jobb és átláthatóbb információáramlást kértek a kormányzat illetékeseitől. Egyeztettek az úgynevezett egyházi pályázatokkal kapcsolatos tapasztalatokról, aggályosnak tartották, hogy a pályázati kiírás nyitottsága miatt az egyházak belső rendjét figyelembe nem vevő egyházi szervezetek is pályázhatnak. Elhatározták, hogy a hit- és erkölcsstan oktatásával kapcsolatos egyeztetések érdekében közös levélben keresik meg az illetékes kormányzati felelősöket. Az egyházak cigányság körében végzett szolgálatának különleges és előremutató példái az egyházak által elindított és fenntartott cigány szakkollégiumok, amelyek finanszírozásával kapcsolatban az egyházi vezetők bizakodással várják az illetékes államtitkársággal való további egyeztetéseket.

A Házasság hete

Bárdos Júlia és Lackfi János a Házasság hete nyitóalkalmán

Lackfi János és Bárdos Júlia voltak a 2012-es Házasság hete arcai. Az ökumenikus programsorozatot február 11. és 19. között rendezték meg több városban. A kampánnyal arra kívánták felhívni a figyelmet, hogy az egészséges házasság milyen fontos, és egyben milyen előnyös is az egész társadalom számára.

Református győzelmek az Ökumenikus Diáktávfilm szemlén

Két kategóriában is református film hozta el a tróféát az első Ökumenikus Diáktávfilm szemlén 2012. május 19-én. A diáktávfilm szemlére összesen hatvanegy nevezés érkezett, és a huszonnyolc döntőbe jutott alkotás közül tizenkettő református volt. Az első díjat az első kategóriában a Hajdúnánási Református Általános Iskola csapata hozta el *Farsang 2013* című filmjével, míg a második kategóriában szintén református intézmény, a miskolci Balázs Győző Református Líceum diákjai hozták el az aranyat *Micsoda madár ez?* című művükkel. Utóbbi iskola művészei különdíjat kaptak *Hal-ál* című kisfilmjükért. A szabadon választott témában dobogós lett a *Nulladik óra* című alkotás, melyet a Majosházai Református Általános Iskola csapata készített. Az Ökumenikus Diáktávfilm szemle célja, hogy visszajelzéseket adjon az egyházi iskolák videós műhelyeinek, erősítse és további alkotásokra lelkesítse őket.

Történelmi keresztény egyházak megállapodása a hitoktatásról

A három egyház püspökeinek 2012. június 11-ei találkozásán a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsának tagjai, valamint a református és evangélikus egyházak püspökei – különös tekintettel a szeptembertől induló új egyházi oktatási intézményekre – megerősítették a 2006-ban közösen aláírt és azóta alkalmazott megállapodást, amelyben az általuk fenntartott iskolákban biztosítják a másik két felekezetből érkező gyermekeknek saját egyházuk hitoktatásának igénybevételét.

Protestáns emlékülést tartottak a Wallenberg-év alkalmából

Gryllus Vilmos és Dániel a Wallenberg-szobornál

A Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Református Egyház a Wallenberg-emlékbizottsággal együttműködve emlékülést szervezett a Raoul Wallenberg-centenárium alkalmából 2012. augusztus 30-án. *„Vannak ügyek, amelyeknél nem szükséges állam és egyház különválasztása, mert azonos értékeket vallanak: Wallenberg és a zsidómentés ilyen ügy”* – kezdte nyitó beszédében Pröhle Gergely, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára, evangélikus országos felügyelő. A Szilágyi Erzsébet fasori Raoul Wallenberg-szobornál tartott koszorúzást és

imádságot követően a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében gyűltek össze az egyházi méltóságok és nagyszámú érdeklődők. Bölcskei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke emlékeztetett arra, hogy a szocializmus idején a hortobágyi lágerekben elvették a raboktól a személyazonosságukat, és Wallenberg tettének üzenete, hogy *„keresztényen kötelesség az ember méltóságának, személyazonosságának megőrzése”*. Anna Boda, Svédország magyarországi nagykövetségének ügyvivője felhívta a figyelmet, hogy amíg antiszemitizmus létezik, a száz éve született Wallenberg munkája még nem teljes, éppen ezért továbbra is szükség van a társadalmi párbeszédre. Ilan Mor, Izrael magyarországi nagykövete megemlítette, hogy Wallenberget Izrael a Világ Igaza-díjjal ismerte el, így egyike volt annak a több mint huszonnégyezer embernek, aki a második világháború idején zsidók életét mentette meg. A köszöntők utáni első előadást Martin Modeus svéd evangélikus püspök tartotta, aki a svédországi Wallenberg-képet ismertette meg a közönséggel. Horváth Erzsébet, a Zsinati Levéltár igazgatója, az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnökének előadása a Magyarországi Református Egyház zsidómentő szolgálatát mutatta be. Ravasz László és Soos Géza munkásságának ismertetése mellett a Jó Pásztor Bizottság és a svéd misszió mentési akciói is helyet kaptak. A záró előadást, a Zsidómentő Szolgálat a Magyarországi Evangélikus Egyházban címmel Gombocz Eszter főiskolai tanár tartotta, a keresztlevelek kiadásának problematikája mellett kitért az egyházak felelősségére a vész-korszakban.

„A múlttal való szembenézés nem mindig öröm, bűnbánat is” – fogalmazott Gáncs Péter elnök püspök, aki az emlékülés végén egy svéd imádságot olvasott fel. Az eseményen mások mellett megjelent Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, Fabiny Tamás evangélikus püspök, Jákob János protestáns tábori püspök, Román István főrabbi és Szita Szabolcs, a budapesti Páva utcai Holokauszt Emlékközpont vezetője. A rendezvényen Gryllus Vilmos és Gryllus Dániel zenéltek, többek között a 37. zsoltár hangzott el.

A Teremtés hete

2012. szeptember 30-án délután közös, ökumenikus istentisztelettel vette kezdetét a teremtés ünnepe a Lágymányosi Ökumenikus kápolnában. A 2012-es teremtésünnep *Jézus és a teremtett világ* című témájáról Csermák István metodista szuperintendens hirdette Isten igéjét. Az istentiszteleten átadtak ökogyülekezet-émlékplaketteket is, amelyet a Magyarországi Református Egyház alapított, és ezúttal csak református gyülekezetek részesültek ebben az elismerésben. Közülük is azokat tüntették ki, akik szívükön viselik a teremtésvédelmet, ökonapot, teremtésvédelmi napot tartanak, környezettudatosan élnek, megújuló energiaforrásokat alkalmaznak.

A reformáció hónapja

A MEÖT tagegyházainak szolgálattevői a reformáció hónapjának záróalkalmán, az országos reformációi istentiszteleten a budavári evangélikus templomban

Az immár hagyományos programsorozat az egykor volt protestáns napok kiterjesztése, amit első alkalommal 1939-ben rendezett meg hazánkban a református és az evangélikus egyház. A hagyományt a rendszerváltozás után három évvel felújították. Az eseménysorozatba azóta a MEÖT más tagegyháza is bekapcsolódott: a baptista, metodista, anglikán, pünkösdi egyház és öt ortodox egyházi szervezet is. A reformáció hónapjának közös ünnepélyes nyitó istentiszteletén idén Steinbach József református püspök, a MEÖT elnöke volt az igehirdető. Magyarázatában elmondta, hogy másokért és nem önmagukért kell élniük az evangéliumban hívőknek. A püspök megjelölte a Reformáció hónapja vezérgondolatát: „Isten szentségével és tisztaságával dicsekedjünk.” A liturgiában a MEÖT tagegyházainak vezetői vettek részt.

Reformációi gálaest

Nagy Katalin szerkesztő-műsorvezető, a Protestáns Újságírók Szövetségének Rát Mátyás-díjazottja

Az Uránia Nemzeti Filmszínházban 2012. október 21-én megtartott reformációi gálaesten a Krisztusba vetett hitből fakadó reménységről beszélt köszöntőjében Steinbach József, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke. A református püspök kiemelte: ez a reménység az örök élet reménysége, hiszen Krisztus megváltó munkája a földi életet az örök élet távlataiba helyezte. A hit és a tudomány kapcsolatáról beszélt bizonyágtételében Réthelyi Miklós orvos, korábbi nemzeti erőforrás miniszter. Szerinte egyre sürgetőbb a tudomány és az egyházak képviselőinek összefogása, hogy világossá váljék: a mindnyájunkat érintő problémák megoldásához mind a tudományra, mind a hitre szükségünk van. Nem tudásalapú társadalomra, hanem hit- és tudásalapú társadalomra van szükség, melyben felelősséget vállalunk végre egymásért és a teremtett világért. Az ünnepség keretében adták át a Protestáns Újságírók Szövetsége Rát Mátyás-díját. Az idei díjazott Nagy Katalin, a Hír TV és a Lánchíd Rádió szerkesztő-műsorvezetője lett. A gálaest során közreműködtek a Deák Téri Evangélikus Gimnázium diákjai, a Pax et Bonum énekkar és Varga Miklós énekes.

22/23

Kápolnát avattak a vörösiszapömlés helyszínén

Két évvel a vörösiszapömlés után adták át az ökumenikus kápolnát Devecserben, a károsultaknak épített új lakóparkban. A kápolna építése az állami erdészetek felajánlásával valósult meg, Makovecz Imre tervei alapján. Márfi Gyula veszprémi érsek Steinbach József református püspök és Szemerei János evangélikus püspök nevében is szólva azt mondta: mind örömmel fogadták a felajánlást, hálásak az erdészeteknek azért, hogy felajánlották az anyagot, amelyből a kápolna építése végül megvalósulhatott.

100 éve született Soos Géza

A Soli Deo Gloria ifjúsági mozgalom vezetője, a II. világháborúban ellenálló, zsidómentő, később református lelkész emlékére a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara szervezett konferenciát 2012. november 27-én. Tiszteletére *A hitet megtartottam...* címmel jubileumi kötetet is kiadott a Magyarországi Református Egyház Levéltára, melyet Horváth Erzsébet igazgató szerkesztett.

Horváth Erzsébet előadás közben, a háttérben Soos Géza fiatalkori portréja

Év végi püspöki találkozó

Az egyházi vezetők tanácskozásukon egyebek mellett az egyházak által ellátott közfeladatok finanszírozásával kapcsolatos kilátások bizonytalanságáról is beszéltek. A bizonytalanságok felszámolása az állami közfeladatellátás finanszírozási rendszer kialakítása után lehetséges, ehhez további tárgyalásokra van szükség az állam és az egyházak között. Általános alapelvként az egyházi vezetők megerősítették, hogy a közfeladatellátás tekintetében az egyenlő finanszírozás elvét kell szem előtt tartani és a tárgyalások során is ezt kívánják képviselni. A kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatása felmenő rendszerű bevezetésével kapcsolatos, még nyitott kérdések megoldásához további egyeztetések szükségesek.

ket izóllé
bennekek
ék.

az éu (s) pat
gymást, mint én
Tós. 19: 18. 1 Theff.

tsen senki
aki az ő é
Róm. 5: 7,

ben nagy
tét (g)
es.

Állam
és az egyház

barátim léfztek;

Találkoztak a református törvényhozók

2011-ben alakult meg a Református Törvényhozók Fóruma. A református kötődésű parlamenti képviselők közös koccintással kezdték a 2012. esztendő. Az alkalmon nemcsak a fórum tagjai, köztük az egyik kezdeményező, Csöbör Katalin, a Fidesz Borsod megyei képviselője, valamint Balog Zoltán (akkor képviselői mellett még államtitkári minőségében), vettek részt, hanem bemutatkozott a református egyház segélyszervezete, a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) is. A szervezet képviselőjében Pál Sándor, az MRSZ kuratóriumi elnöke beszélt a református diakónia hagyományairól, a gyülekezeti és az intézményi szeretetszolgálatról, az MRSZ tevékenységéről és az önkéntesség jelentőségéről.

Látogatás a Számvevőszék elnökénél

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) elnökénél, Domokos Lászlónál tettek látogatást 2012 augusztusában az MRE vezetői. Az ÁSZ és a történelmi egyházak vezetői között a korábbi években is rendszeres volt a személyes találkozó, amelynek az egyházakat is érintő számvevőszéki ellenőrzések tapasztalatainak áttekintése volt a célja. Domokos László ezt a hagyományt folytatva hívta meg a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkesi elnökét, Bölcseki Gusztávot és az egyház több vezetőjét. Az eseményen részt vettek az ÁSZ főigazgatói, Becker Pál és Elek János. Az MRE részéről a zsinati elnök mellett jelen volt Steinbach József dunántúli és Csomós József tiszáninneri püspökök, Peterdi Dániel dunamelléki főjegyző, valamint Tőkéczi László dunamelléki és Imre Sándor tiszántúli főgondnok. A megbeszélésen az ÁSZ elnöke tájékoztatást adott a Számvevőszéket érintő változásokról, valamint az új számvevőszéki törvény tervezetéről és a számvevőszéki ellenőrzések tapasztalatairól.

Az Állami Számvevőszék és a Magyarországi Református Egyház képviselői

A díjazottak: Herczeg Pál és Kamp Salamon

Átadták a Károli Gáspár-díjat

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma évente egyszer Károli Gáspár-díjat adományoz a bibliai tudományok terén és a magyar kultúra ápolásában jeleskedő személyiségeknek. Az elismerést Herczeg Pál református lelkész, a Károli-egyetem professzora és Kamp Salamon evangélikus karnagy, zenepedagógus kapta. Herczeg Pálnak nyolc könyve, s mintegy hatvan, zömében újszövetségi témával foglalkozó tanulmánya fontos része a bibliai kutatásoknak, de emellett sokat tett a magyarországi és a felvidéki lelkészképzésért is. Kamp Salamon előadóművészi és oktatói tevékenysége mellett a magyarországi Bach-kultusz ápolásáért és az evangélikus zenei életben végzett tevékenységéért kapta a díjat. Balog Zoltán miniszter Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkárral közösen adta át az elismerést.

26/27

Állami vezetők a Zsinaton

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője és Hölvényi György, az egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár 2012 júliusában látogatást tett a Magyarországi Református Egyház Zsinatánál. Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkesi elnöke és Csomós József, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke, a Zsinat lelkesi alelnöke fogadta az állami vezetőket. A találkozón bemutatkozott az egyházi kapcsolatokért felelős új államtitkár. Hölvényi György hangsúlyozta a rendszeres és kiegyensúlyozott kapcsolattartás fontosságát az egyházakat érintő ügyekkel, megoldandó feladatokkal kapcsolatban. A megbeszélésen Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes összefoglalta a szociális és közoktatási szférát érintő általános változásokat, Balog Zoltán pedig átfogóan ismertette a közfeladat-ellátás állami finanszírozásának várható változásait.

Áder János köztársasági elnök a magyarországi egyházi vezetőkkel

Egyházi vezetők a Sándor-palotában

Áder János köztársasági elnök 2012 decemberében vendégül látta a magyarországi egyházi vezetőket. A Magyarországi Református Egyházat a négy egyházkerület püspökei: Bölcскеi Gusztáv, Csomós József, Steinbach József és Szabó István, valamint a Zsinat világi elnöke, Huszár Pál képviselték. Áder János arról beszélt, Magyarország államfőjeként tisztelettel hajt fejet a történelmi egyházak hitéletben és azon túlmutató teljesítménye előtt, mivel az nélkülözhetetlen hozzájárulást jelent a nemzet fennmaradásához és életünk szilárd erkölcsi támasztékához. Az egyházak megtartó ereje száz- és százezreket kapcsol össze, mondta Áder János. A találkozó azt a fontos üzenetet közvetíti mindenkinek, hogy legyen bár különböző hitünk, vallásunk, legyen bár eltérő a meggyőződésünk és sokféle kötődésünk, mégis egyek vagyunk: magyarok.

Béerkompensáció az egyházi fenntartású intézményekben is

Ahogy 2011-ben, az egyházi fenntartású, közfeladatot ellátó intézmények dolgozói 2012-ben is részesültek az állam által biztosított béerkompensációs támogatásban. Azoknak a dolgozóknak járt ez a juttatás, akik egyházi fenntartású, államtól átvállalt feladatot ellátó intézményekben munkavállalók és csökkent a nettó kerestük az egykulcsos adórendszer bevezetésével. A Magyarországi Református Egyház által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmények dolgozói 2012-ben körülbelül egymilliárd forint béerkompensációra jogosultak. A korábbi kormányrendelet értelmében a fenntartóknak meg kellett előlegezniük a béerkompensáció összegét az arra jogosult munkavállalóknak, az év folyamán a teljes összeg megérkezett az államtól a fenntartókhoz.

Kapcsolatok
a Kárpát-medencén
innen és túl

A Generális Konvent elnökségi ülései

Egyéb aktuális kérdések mellett a közös költségvetés kérdéseiről is tanácskozott 2012. február 1-jén és 2-án a Generális Konvent elnöksége Berekfürdön. A Kárpát-medence református egyházainak püspökeiből és főgondnokaiból álló testület meghallgatta a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház két szlovák ajkú egyházmegyéjének képviselőit is, akik egyházuknak a Magyar Református Egyházhoz való előző évi csatlakozásával kapcsolatos kifogásaiknak adtak hangot.

A Generális Konvent júniusi plenáris ülésének előkészítése, a Közoktatási Alaphoz beérkezett pályázatok elbírálása és a *Heidelbergi Káté* készülő fordítása is szerepelt az elnökség 2012. április 19–20-ai beregszászi ülésén.

A közös alkotmány elmúlt három évéről, a református egység ünnepének kiértékeléséről és az ausztriai magyar reformátusság helyzetéről tárgyalt a Generális Konvent plenáris ülése előtt a testület elnöksége Szombathelyen 2012. június 18-án. Az MRE Zsinatának 2013 júniusára tervezett ülése és a horvátországi reformátusokkal való kapcsolat szorosabbra fűzése is napirenden volt az elnökség 2012. november 20-i parajdi megbeszélésén. A testület búcsút vett az egyházvezetői szolgálatból visszavonuló Pap Géza erdélyi püspöktől, aki tevékeny részese volt a Generális Konvent keretei között zajló Kárpát-medencei református együttműködésnek és 2009-ben a Magyar Református Egyház létrejöttének.

Egy asztalnál a Generális Konvent elnöksége és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház szlovák ajkú egyházmegyéinek képviselői

Generális Konvent Szombathelyen

A 2012-ben négyszáz éves fennállását ünneplő dunántúli egyházkerület adott otthont a Generális Konvent plenáris ülésének június 19–20-án. A szombathelyi tanácskozáson a Kárpát-medencei egység működtetésének aktuális teendői mellett a *Heidelbergi Káté* megjelenésének 450. évfordulója alkalmából a Generális Konvent 2013 júniusára összehívta az MRE Zsinatát, aminek napirendjén a káté új magyar szövegének elfogadása és a közös alkotmány módosítása szerepel. Döntés született, hogy a szövegét a Kárpát-medencében élő reformátusok anyanyelvein is kiadják. „*Ez a lépés evangéliumi válasz lenne a Kárpát-medencei református egység kritikusainak*” – fogalmazott Bölskei Gusztáv püspök. 2013-ban a román és a szlovák nyelvű fordítás kerül kiadásra. Az ülés döntött egy új, hitoktatási célokra alkalmas káté elkészítéséről, valamint arról is, hogy június 4-ét, a Nemzeti összetartozás napját felveszi a magyar reformátusok számára javasolt jeles napok sorába. A dunántúli évfordulót Körmenden hálaadó istentisztelettel ünnepelték.

A Generális Konvent ülésének zárónyilatkozata

A Kárpát-medencei magyar református egyházak, egyházkerületek és egyházmegyék tanácskozó testülete, a Generális Konvent sorrendben hetedik ülését a Dunántúli Református Egyházkerület meghívására Szombathelyen tartotta 2012. június 19-én és 20-án. A tanácskozáson részt vettek a diaszpóra képviselőitében az amerikai és a nyugat-európai magyar reformátusok képviselői is.

A Konvent közössége Isten iránti hálaadással osztozott a Dunántúli Református Egyházkerület 400 éves fennállása megünneplésében Körmend városában. Az ünnepi eseményekkel és kötetlen beszélgetésekre is lehetőséget adó alkalmakkal gazdagított tanácskozás a Kárpát-medencei magyar reformátusság egysége megjelenésének és megélésének különleges alkalma volt. A Konvent beszámolókat hallgatott meg a magyar református egység elmúlt egyesztendei eseményeiről, a bizottságok és különböző testületek munkájáról, valamint a közös költségvetés 2011. évi eredményéről és 2012. évi tervezetéről. A Generális Konvent közössége köszönettel vette a Liturgiai Bizottság többéves munkája nyomán formálódó közös istentiszteleti példatár munkálatainak előrehaladásáról szóló beszámolót.

A Konvent megbízásából elkészült a *Heidelbergi Káté* új magyar fordítása. A *Heidelbergi Káté* megjelenésének 450. évfordulója alkalmából a Generális Konvent 2013 júniusára összehívja a Magyar Református Egyház Zsi-

natát, amelynek napirendjén a káté új magyar szövegének elfogadása és a közös alkotmány néhány ponton szükségessé vált módosítása szerepel. A Konvent határozatot hozott arról is, hogy a *Heidelbergi Káté* fordítását a Magyar Református Egyház készíttesse el és adja ki a Kárpát-medencei reformátusság anyanyelvein.

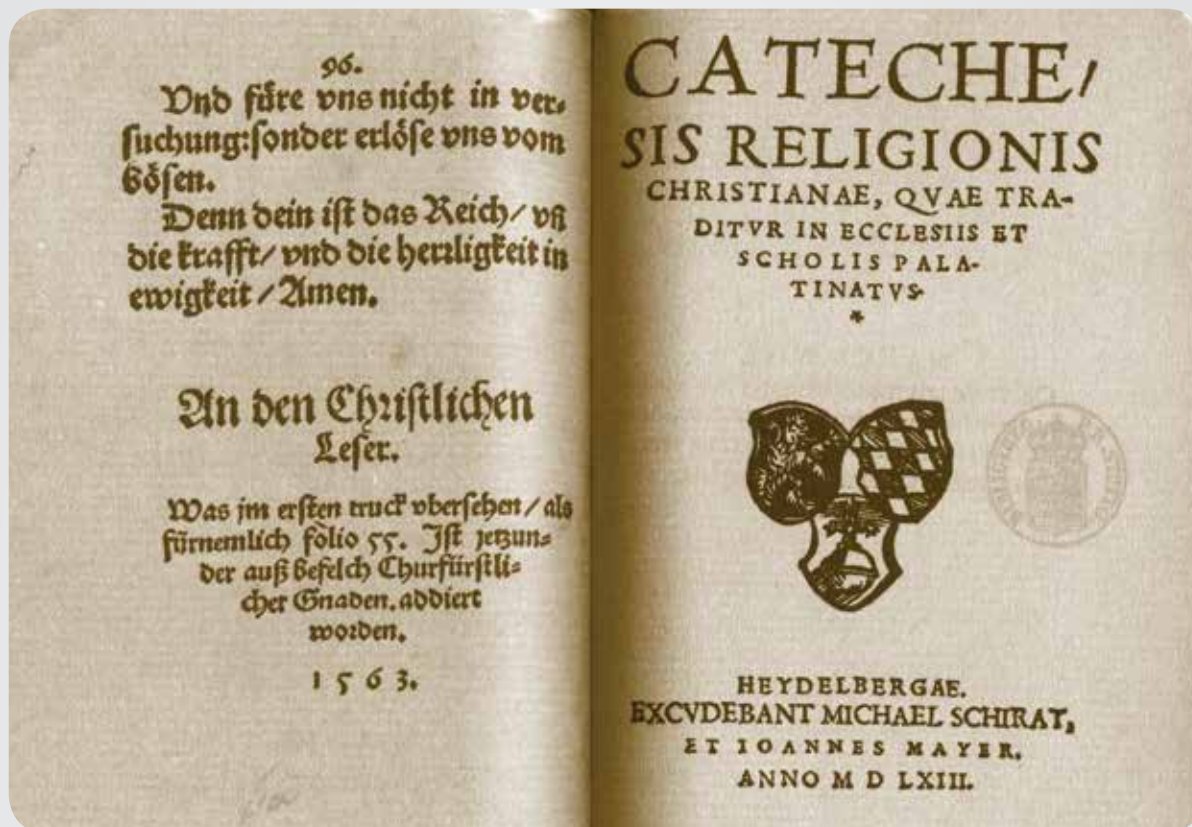
A Generális Konvent úgy határozott, hogy június 4-ét, a Nemzeti összetartozás napját felveszi a magyar reformátusok számára javasolt jeles napok sorába. A Konvent kéri a gyülekezeteket, hogy a presbitériumok döntése alapján harangozzanak mind május 22-én, a Magyar Református Egység, mind június 4-én, a Nemzeti összetartozás napján.

A Generális Konvent aggodalommal értesült arról, hogy ismét veszélybe került a kárpát-aljai magyar református iskolák működése. Ezért kéri a magyar kormány illetékeseit, hogy kísérik fokozott figyelemmel a nemzeti jelentőségű intézmények fenntartását.

Szombathelyen és Körmenden, megélve a testvéri összetartozás erejét és az egység örömét, a Generális Konvent közössége buzdítja a Kárpát-medence magyarságát, hogy a rövid távú politikai érdekek által vezérelt belső és külső megosztottság ellenére törekedjen az összefogásra és a közösségben megtapasztalható érdek nélküli összetartozás megélésére.

Szombathely, 2012. június 20.

A Heidelbergi Káté új fordításának előkészületei

Az elmúlt évek során több alkalommal felmerült az igény, hogy szülessen meg a *Heidelbergi Káté* új fordítása, akár egy meglévő fordítás átdolgozásával, illetve felújításával. A Generális Konvent 2011. júniusi elnökségi ülése döntött egy bizottság felállításáról hivatalos és a hitoktatásban jól használható szövegváltozat elkészítése céljából. A fordítás időzítésében szerepet játszott, hogy 2013-ban emlékezünk meg a *Heidelbergi Káté* első megjelenésének 450. évfordulójáról. A bizottság munkájába valamennyi Kárpát-medencei egyházkerület delegált tagot. A munka az eredeti német – és kiegészítésképpen – a latin szöveget vette alapul, de a bizottság szándéka szerint nem új fordítás készült, hanem két használatban lévő, a múlt század első felében elkészített fordítás átdolgozása. A fordítás alapelveinek meghatározása után 2012 első hónapjaiban valamennyi kérdés átdolgozása megtörtént. A nyelvi lektorálását követően – amit Győri János végezett el – a szöveg véglegesítése május végén történhetett meg. Az egyes kérdésekhez kapcsolódó bibliai hivatkozások összeállítását – amelyek széljegyzetként kapcsolódnak majd a szöveghez – Juhász Tamás végezte el.

A Generális Konvent 2012. június 19–20-i szombathelyi ülése 2013 júniusára, a *Heidelbergi Káté* megjelenése 450 éves évfordulója alkalmából összehívta a Magyar Református Egyház Közös Zsinatát a *Heidelbergi Káté* új magyar fordítása elfogadására. Az ülés egyúttal úgy határozott, hogy a káténak a Magyar Református Egyház költségén készüljön el és kerüljön kiadásra a nem magyar nyelvű Kárpát-medencei reformátusok anyanyelvein is. 2013-ban ebből a román és a szlovák nyelvű fordítás jelenik meg.

Megalakult a Németországi Magyar Ajkú Protestáns Gyülekezetek Szövetsége

A németországi magyar protestáns, túlnyomórészt református gyülekezetek képviselői 2012 januárjában fogadták el az egyesület alapító okiratát. A Németországi Magyar Ajkú Protestáns Gyülekezetek Szövetsége 2012 márciusában tartotta alapító ülését, az egyesület hivatalos bejegyzésére 2012 szeptemberében került sor. Az MRE és Magyarországi Evangélikus Egyház egyaránt egy delegálttal képviselteti magát a szervezet küldöttgyűlésében. A szövetség célja, hogy *„képviselje a magyar gyülekezetek érdekeit és úgy fogja össze az egyházi munkát, hogy hosszú távra biztosítsa Németországban Krisztus evangéliumának hirdetését, a keresztyén hitben való nevelését és a hívek lelkipozó ellátását magyar nyelven.”* Az ezt megelőző tárgyalássorozat folyamán egyértelművé vált, hogy az érintett közösségek jövője kizárólag

az anyaegyházak és a Németországi Protestáns Egyház összefogásában, protestáns alapokon biztosítható. Az új modell lényege, hogy az egyes gyülekezetek megtartják ugyan jelenlegi beágyazódásukat a tartományi egyházakban vagy a helyi német gyülekezetekben, de egy bejegyzett egyesületet hoznak létre. Az EKD szerződésben vállalja, hogy hosszú távon támogatja a magyar nyelvű gyülekezeti élet fennmaradását, ugyanakkor az anyaegyházak is készek segíteni az egyesületet, így a Generális Konvent is vállal anyagi felelősséget a fenntartásban. Az új helyzet előnye, hogy az egyesületbe tömörülő közösségek maguk intézhetik sorsukat, határozhatják meg céljaikat és stratégiájukat. A kétezzer-ötaszáz aktív tagot képviselő nyolc gyülekezet alkotta közhasznú egyesület első közgyűlését 2012. december 3-án tartotta.

32/33

A 2012. december 3-án megtartott első közgyűlés résztvevői

Közgyűlést tartott a Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége

A majd harminc közösség mintegy ötven képviselőjével 2012. augusztus 31. és szeptember 2. között Révfülöpön megtartott ülést Bölcskei Gusztáv református és Fabiny Tamás evangélikus püspök is felkereste, beszámoltak az anyaegyházak nyugat-európai diaszpórákötösségekért végzett erőfeszítéseiről és terveiről. Bölcskei Gusztáv elmondta, hogy a Kárpát-medencei református anyaegyházak évek óta közösen lépnek fel a nyugat-európai közösségek érdekében, valamint a Generális Konvent elnökségi üléseinek rendszeres témája a Kárpát-medencén kívüli protestáns közösségek támogatása.

Tisztújítások Erdélyben és Délvidéken

Kató Béla

Kató Béla sepsiillyefalvi lelkész, korábbi püspök-helyettest választotta negyvenhatodik püspökévé 2012. december 14-én az Erdélyi Református Egyházkerület közgyűlése. A tisztséget 2000 óta betöltő Pap Gézának lejárt a második mandátuma, az egyház belső szabályai szerint ezért újabb püspöki mandátumra nem volt jelölhető. Ugyanekkor választották meg az egyházkerület vezető testületének többi tagját is, akik hat évig gyakorolhatják majd tisztségüket: püspök-helyettes Kántor Csaba, főgondnok Dézsi Zoltán, Markó Gábor és Fekete

Halász Béla

P. P. János, missziói előadó pedig Szegedi László lett. Az év végén Halász Béla hertelendyfalvi lelkipásztor személyében nagy többséggel új püspököt választottak a Szerbiai Református Keresztyén Egyházban. A választásokra azért volt szükség, mert a leköszönő püspök, Csete Szemesi István elérte a püspöki nyugdíjkorhatárt jelentő 75 éves kort. Általános tisztújítás itt ezúttal nem volt, négy évre, a ciklus hátralevő idejére most csak lelkészi vezetőt választottak.

Pap Géza

Csete Szemesi István

Leköszönő és volt püspököt tüntettek ki

Magyar Érdemrend középkereszt polgári tagozata kitüntetést kapott márciusban Pap Géza, az Erdélyi Református Egyházkerület év végén második egyházvezetői mandátuma lejártával visszavonuló püspöke. Külhoni Magyarorsáért díjban részesült augusztusban Gulácsy Lajos nyugalmazott püspök, aki 1994-től 1998-ig volt a Kárpátaljai Református Egyház lelkeszi vezetője.

Gulácsy Lajos nyugalmazott püspököt Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes köszönti

34/35

Kiállítás a Székely Mikó Kollégiumért

Ökumenikus imádságot tartottak 2012. szeptember 1-jén a szegedi dómban, amivel a jelenlévők a református Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása elleni több tízezer résztvevővel – valamennyi erdélyi magyar történelmi egyház és politikai párt vezetőjével – zajló Igazság napja elnevezésű sepsiszentgyörgyi tiltakozáshoz csatlakoztak. *„Most elsősorban azokért imádkozunk, azok mellé állunk, akiket a jogtalanság sújt. Szeretnénk, ha tudnák és éreznék, hogy nincsenek egyedül”* – fogalmazott Bölcskei Gusztáv püspök. A második világháború után államosított intézmény épületegyüttesét 2002-ben kapta vissza az Erdélyi Református Egyházkerület, de ezzel nem mindenki értett egyet. A visszaszolgáltatás törvényességét az iskola egykori tanári lakásait megvásároló bérlők kérdőjelezték meg, feljelentésüket a Korrupcióellenes Ügyészség megalapozottnak ítélte és 2010 decemberében nagy értékű hivatali visszaélés miatt vádat emelt a visszaszolgáltatásról döntő bizottság három tagja ellen. A bíróság döntött a kollégium állami tulajdonba való visszavételéről, az egykor eljáró bizottság két magyar tagját letöltendő, a harmadik, román tagot felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. A történetek ellen Romániában és külföldön is tiltakoztak, az erdélyi magyar történelmi egyházak közös nyilatkozatot adtak ki. Az Erdélyi Református Egyházkerület Közgyűlésének és a Romániai Református Egyház Zsinatának állásfoglalása szerint az ingatlant a református egyháztól vették el, így törvény szerint az egyházat illeti.

Felhívás a reformátusság felvállalásáért

A Generális Konvent elnöksége szombathelyi ülésén foglalkozott az Ausztriai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat helyzetével és felhívással fordult az Ausztriában munkát vállaló magyar reformátusokhoz, lehetőségük szerint vegyenek részt a közösség anyagi támogatásában. Az Ausztriába bejelentkező munkavállalók gyakran nem regisztráltatják magukat egyháztagnak a hatóságoknál, vallási hovatartozásuk letagadásával megkerülve a kötelező egyházfenntartási járulék megfizetését, amely a magyar közösség fenntartásának is egyetlen forrása. *„Pénzügyi okok nem indokolhatják, hogy bárki református identitását Ausztriában megtagadja. Sokkal inkább buzdítjuk egyházaink tagjait arra, hogy magyar reformátusokként büszkén vállalják a református családhoz való tartozásukat egy olyan országban, ahol a református egyház társadalmi befolyása történelmi okok miatt amúgy is alacsony”* – fogalmaz a felhívás.

„Lakhely nélküli idegen” lett a felvidéki lelkipásztor

A Szlovákiában élő Kassai Gyula lévai református lelkészt, mint a magyar állampolgárságot megszerző és nyíltan vállaló személyt törölték a lakcímnnyilvántartásból. A határon túli magyarok egyszerűsített honosítását lehetővé tévő magyar jogszabályra válaszként megszületett szlovák ellentörvény ugyanis rögzíti: aki egy másik ország állampolgárságát felveszi, az automatikusan elveszti a szlovákot. A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház (SZRKE) Zsinati Elnöksége határozatban tiltakozott lelkésze állampolgárságának megfosztása miatt, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnöksége pedig nyilatkozatban jelezte, mindent megtesz, ami a lelkipásztor helyzetének megnyugtató rendezését szolgálja.

Kárpát-medencei Imanap

2012. december 2-án a királyhágómelléki reformátusságért imádkoztak szerte a Kárpát-medencében. Az imanap liturgiáját tartalmazó füzetben, amelyet a Királyhágómelléki Nőszövetség állított össze, bemutatkozik a Királyhágómelléki Református Egyházkerület és az ott működő Nőszövetség, de megismerhető belőle az egyházkerület kialakulása, Partium híres szülöttei és jellegzetes ételek receptjei is. A Kárpát-medencei Imanap gondolata a 2004. december 5-ei népszavazás kapcsán, az anyaország határain túli magyarság sorsával való együttérzés jeléül született. A tízéves „imaprogram” során minden évben más-más ország rész és egyházkerület mutatkozik be: 2006-ban Dunántúl, 2007-ben Erdély, 2008-ban Tiszáninnen, 2009-ben Horvátország, 2010-ben Tiszántúl, 2011-ben pedig Kárpátalja.

Református Egységünnep

A magyar református egység napja alkalmából a Magyar Református Egyház létrejöttének évfordulójához kapcsolódóan minden évben a május 22-éhez legközelebb eső vasárnap ünnepli meg egyházunk. 2012-ben a május 18–20. között megszervezett ünnepsorozat keretében első ízben csatlakozott a Szeretethíd program mellé a Református Zenei Fesztivál és annak részeként megrendezett ifjúsági rendezvény, a ZEFIR, valamint a vasárnapi központi ünnepi istentisztelet, amit a televízió is közvetített.

36/37

Egységnap iistentisztelet

„Miért vagyunk ma együtt?” – tette fel a kérdést 2012. május 20-án, a magyar református egység napján elmondott igehirdetésében Szabó István dunamelléki püspök a budapesti Kálvin téri templomban megtartott ünnepi iistentiszteleten. „Hogy hirdessük az evangéliumot. Hogy hirdessük: nem a múltnak engedelmeskedünk, amikor együtt vagyunk egy akaraton – hanem Istennek engedelmeskedünk, mert az Isten akaratán kell együtt lennünk. Krisztus a jövő, együtt követjük őt!” – hangsúlyozta az igehirdető. Az iistentiszteleten a Magyar Református Egyház részegyházainak elnökségei, a történelmi egyházak képviselői, illetve a Református Képviselők Fórumának több tagja is jelen volt.

Kárpát-medencei református önkéntes napok

Csomós József tiszáninneni püspök és Kovács Árpád, a Költségvetési Tanács elnöke is részt vettek a kandeláberek takarításában

2012-ben több mint tízezer önkéntes mozdult meg azért, hogy segítsen a környezetében élőkön. A kétnapos Szeretethíd a Református Egységünnap kiemelt programja volt. A budapesti megnyitón a Szeretethíd fővédnökei – Szabó István dunamelléki püspök és Kovács Árpád, a Költségvetési Tanács elnöke – kandeláberekre ragasztott plakátok és matricák eltávolításában segédkeztek.

A társadalmi felelősségvállalás jegyében az egész Kárpát-medencében tevékenykedtek kisebb-nagyobb csoportok szociális, fejlesztési vagy ökológiai területen, valódi segítséget nyújtva ezzel településeknek, intézményeknek. Határainkon innen és túl ezrek mozdultak és segítettek azon a két napon, amikor a legtöbb református gyülekezet, oktatási és szociális intézmény saját környezetében munkálkodott vagy teljesen ismeretlenek segítésére szegődött el.

Debrecenben süteményt sütöttek a helyi gyülekezetek asszonytagjai – összesen tízenötezer darabot –, és megajándékozták a járókelőket. Három büntetés-végrehajtási intézmény is bekapcsolódott a programba. A Szeretethíd mára az egyházi programsorozatok kihagyhatatlan, nélkülözhetetlen elemévé vált.

Református Zenei Fesztivál

Immár kilencedszer fogadta be Ferencváros a Református Zenei Fesztivált, ami 2012-ben kiegészült a Szeretethíd református önkéntes nappal, a református egység napja ünnepével, illetve a ZEFIR ifjúsági rendezvénnyel. Az első napon Bácskai János, a kerület polgármestere, majd Jákób János tábori püspök köszöntötte az egybegyűlteket. Nemcsak a Bakáts téren, hanem a Lónyay Utcai Református Gimnáziumban és a Dunamelléki Egyházkerület székházában is színes programok várták a résztvevőket.

Mesélt Berecz András és fellépett a Szövetség zenekar. Az elmélyülést keresőket a Kálvin kertje kiállítás, zsolnárszobor és imaszoba, valamint fotókiállítás várta. A szokásos esti zsolnárszobor fáklyásmenet előtt a Djabe, valamint Szalonna és a banda húzták a talpalávalót. Az este leszálltával soha nem látott hosszúságú menet indult a Kolozsvári Református Líceum kórusa és a Cantores Ecclesiae vezetésével a Kálvin téri református templomban tartott esti zenés áhítatra, melyen Szabó István püspök szolgált. Az áhítat után Sebestyén Márta és Andrejszki Judit kalauzolták el a hallgatóságot a magyar zenében az Árpád-kortól egészen Mátyás király koráig, majd a Berka együttes zárta a napot.

Szombat délelőtt a családi programok kapták a főszerepet: volt tekerőlant, bábcsoport, a Siketmisszió játékos bemutatója és kirakodóvásár. A bátrabbak mehettek egy kört a keresztény motorosokkal is.

38/39

Délután a Zenei Fesztivál Ifjúsági Rendezvényének (ZEFIR) önkéntesei játékos önismereti foglalkozást tartottak, a Bakáts téren koncertezett Lovász Irén, a teológia udvarán pedig végig lehetett járni a Zarándok zsoltárok elnevezésű, imaúttal ötvözött kiállítást. Délután a Nemzeti Múzeum lépcsőjén énekelt az ötszáz fős kórus.

Este kerekasztal-beszélgetés keretében disputált Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár és Kassai Gyula lévai református lelkész a felvidéki magyarok helyzetéről. A napot az Ismerős Arcok zenekar koncertje zárta.

A fesztivál zárónapjának délelőttjén zenés istentiszteleteket tartottak a fővárosban erdélyi énekkarok közreműködésével. Délután a Bakáts téri katolikus templom adott otthon két komolyzenei koncertnek is: Berkesi Bolgárka és Sepsy Katalin előadása után Vedres Csaba és Gyermán Júlia zenélt és énekelt.

A vasárnapi komolyzenei csokrot a Kelemen kvartett lemezbemutató koncertje zárta. A Bakáts téri színpadon közben az igényes könnyűzene kapta a főszerepet. A fesztivál zárásaként a Varga János Projekt, majd az After Crying lépett fel.

**Testvéregyházi
kapcsolatok**

Rajnai Zsinat

A Rajnai Protestáns Egyház 212 tagot számláló zsinata 2012. január 8–13. között tartotta 63. éves rendes ülését. Testvéregyházunk zsinatának fő teológiai témája az eutanázia kérdése volt.

Az Európai Protestáns Egyházak Közösségének szociáletikai munkacsoportja által megfogalmazott vezérfonal alapján alakult ki az esemény programja, amely a *Megvan az ideje a születésnek, és megvan az ideje a meghalásnak* címet viselte. Emellett napirendre került az ifjúsági gyülekezetek jövője és a folyamatban lévő egyházreform is.

A testületet Bölcskei Gusztáv tájékoztatta a magyar gazdasági helyzetről. A püspök Nikolaus Schneiderrel, az egyház elnökével, egyben a Németországi Protestáns Egyház (EKD) tanácsának elnökével személyesen is egyeztetett a kialakult európai helyzetről, az egyházak felelősségéről és együttműködésük lehetőségeiről a gazdasági és társadalmi krízis kapcsán.

David Arnott skót moderátor látogatása

2012. január 21. és 30. között egyházunk vendége volt a skót egyház moderátora, David Arnott, valamint a felesége, Rosemary, és Ian Alexander, a Világmissziós tanács főtitkára. A moderátor tíznapos programja alatt prédikált a debreceni Nagytemplom istentiszteletén, a budapesti skót gyülekezetben, találkozott Bölcskei Gusztávval, a Zsinat lelkeszi elnökével, tanácskozott rektorokkal, és ellátogatott Kárpátaljára is. Útja során elsősorban olyan szakmai találkozókra vett részt, amelyek a két egyház közös bizonyágtételének utóbbi években létrehozott fórumait és elindított kezdeményezéseit érintik. Így megismerkedett a református szeretetszolgálat vezetőivel, egyházunk Ökogyülekezeti Tanácsának tagjaival és a budapesti skót gyülekezethez sok szálon kötődő református menekültmisszió képviselőivel. Arnott Kárpátalján találkozott Zán Fábán Sándor püspökkel és Nagy Béla főgondnokkal, a helyszínen betekintést nyerhetett az egyház diakóniai és missziói erőfeszítéseibe. A de-

legáció felkereste a skót misszióhoz kötődő Bethesda-kórház igazgatóját és a skót gyülekezeti hagyományban fontos szerepet játszó zsidómisszió, illetve -mentés kapcsán a zsidó hitközséget is. A moderátor látogatásáról Aaron Stevens, a budapesti skót gyülekezet lelkésze társvendéglátóként gondoskodott. A skót egyház képviselői látogatásuk utolsó napján a Jane Haining emlékére rendezett esten voltak díszvendégek.

Skót Zsinat

A Skót Zsinat résztvevőinek ünnepélyes bevonulása

42/43

A megszokott, évszázados hagyományokat tükröző keretek között, 2012 májusában tartották a skót egyház zsinatát. Az első esti fogadáson az edinburgh-i palotában a zsinat majd harminc nemzetközi delegáltja, köztük az MRE képviselője is személyesen élhette át az úgynevezett „kulcsceremóniát”, amelynek keretében a város főpolgármestere átadta a város kulcsát a királynő zsinaton részt vevő főküldöttének.

A zsinat megalakulását követően a királynő képviselője is köszöntötte a zsinati tagokat, megerősítve a királynő változatlan szándékát a skót nemzeti egyház függetlenségének és privilégiumainak fenntartására. Az első ülésen mutatták be a jelölőbizottság által az ülés levezetésére javasolt, a zsinatot egy évig képviselő moderátort.

Az új moderátor, Albert O Bogle szenvedélyes evangelizátorként ismert, „a skót egyház első gitáros rocklelkésze” személyes garancia lehet arra, hogy a tíz éve kezdődött egyházi megújulás folytatódik és különösen a fiatalok közötti misszió megerősödik.

Az eseményen a skót Ifjúsági Zsinat beszámolója minden évben napirenden szerepel. A rendezvény így a fiatalok tényleges bevonását szolgálja az egyház döntéshozatalába az „akiket nem hallgatunk meg, megszólítani sem fogjuk tudni őket” mottó alapján.

A REV területi bizottsági ülése

Éves rendes ülését tartotta Bécsben a Református Egyházak Világközösségének (REV) európai területi tanácsa 2012. március 22. és 24. között. A harminc tagegyház képviselője mellett a tanácskozáson részt vett a REV főtitkára, Setri Nyomi is. A találkozón kiemelt szerep jutott az európai egyházak anyagi és szellemi felelősségvállalásának megvitatására. Napirenden volt a teológiai munkacsoport jelentése és a CEC (Európai Egyházak Konferenciája) reformja is. A rendezvényen a tábori lelkészség mellett a református világközösség gazdálkodásának helyretétele és a kelet-európai szórványközösségek is szóba kerültek. A résztvevők megosztották gondolataikat az európai teológiai munka lehetséges témáiról. Felmerült az egyház prófétai szerepének, az evangelizáció teológiai alapjainak, a káté szerepének megvitatása, valamint a reformáció jubileumának református értelmezése. A tanácsülésen egyházunkat Bölcskei Gusztáv püspök képviselte.

Berekfürdön tanácskozott az EVT fogyatékosági érdek-képviseleti csoportja

Berekfürdön tanácskoztak az EDAN munkacsoport tagjai, az Afrikát, Ázsiát, Észak- és Közép-Amerikát, Észak- és Közép-Európát képviselő résztvevők. Céljuk, hogy világszerte támogassák az egyéni és egyházi szervezetek által folytatott missziót a fogyatékkal élők között és értük. A szervezet a 2012. május 14. és 18. közötti tanácskozáson a Kelet-Európában tapasztalható jó megoldások felmutatásával igyekezett kitartásra ösztönözni a résztvevő munkacsoport tagjait. A gyűlés témái között az EDAN előtt álló feladatokat is sorra vették. Az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottságának 2003-ban kiadott, a fogyatékkal élők helyzetéről szóló, Interim Statement elnevezésű publikáció pontjai szerint haladtak végig a teendőkön. A dokumentum a fogyatékkal élők helyzetét taglalja, valamint összefoglalja a teológiai és keresztyén megközelítést, mely szerint az egyház mindenkié és mindenkiért működik, és minden ember ajándék.

Amerikai tanárok szolgálata menekültek között

Amerikai tanárok tartanak nyelvórárt menekült gyerekeknek

A Magyarországi Református Egyház és a Református Menekültmisszió szervezésében 2012-ben két, menekülteket befogadó állomáson szolgált tíz amerikai angolnyelvtanár. A nyelvtanárokat az Educational Services International (ESI – Teachers Serving Overseas) szervezet küldte, mely évek óta foglalkozik egy vagy több hónapra érkező önkéntesek toborzásával. 2012-ben két menekülttáborban, a Bicskei és a Debreceni BÁH Befogadó Állomásokon szolgáltak a nyelvtanárok június 29. és július 27. között. A menekülteket több csoportban tanították azzal a céllal, hogy a magyar mellett az angolnyelv-tudás elsajátításával nagyobb eséllyel találhassanak munkát. Az önkéntesek arról számoltak be, a menekülteket meglepte, hogy munkájukért semmit nem várnak cserébe, illetve megkönnyebbülve tapasztalták, hogy az önkéntesek nem ítélik el őket, hanem szeretettel fordulnak feléjük.

HEKS-konzultáció

Budapesten 2012. június 17–18. között került sor arra a kétnapos intenzív tanácskozásra, aminek keretében a svájci református egyházak segélyszervezete (HEKS) és egyházunk képviselője a HEKS magyarországi segélyezésének új modelljéről és magyarországi programjának fő területeiről állapodott meg. A „workshop” célja az volt, hogy úgy alakítsák át a Magyarországi Református Egyházzal való diakóniai és missziói együttműködés rendjét, hogy az a korábbinál hatékonyabb, átláthatóbb és felelősebb működést eredményezzen. A HEKS, egyházunk legjelentősebb külföldi támogatója szakmailag megalapozottan kívánja folytatni a partnerséget és segélyezést. Az országos program 2014-től négy évre rögzíti az együttműködési területeket, alapvetően két területre, a cigánymisszióra és a fogyatékkal élőket célzó kezdemé-

nyezésekre összpontosítva. A HEKS kiemelt támogatója a Kárpátaljai Református Egyház Diakóniai Központjának és a központ által koordinált szociális és egészségügyi programoknak is. 2012. október 15. és 18. között a beregszászi Diakóniai Központ adott otthont a Kárpátaljai Kerekasztal nevű konzultációnak, ahol a határon túl élő magyar reformátusok missziói és diakóniai szolgálatát támogató nyugat-európai egyházak és segélyszervezetek, így a HEKS képviselői is jelen voltak. A tárgyalt témák között szerepeltek a jelenleg is futó vagy beindítás előtt álló projektek, köztük a beregszászi idősek otthona, a leányanya- és fiúotthon, a fogyatékkal élők rehabilitációs központja, illetve ifjúsági és cigánymissziós kezdeményezések kiértékelése és támogatása

44/45

Ivan Patterson, ír moderátor látogatása

Ivan Patterson, az Ír Presbiteriánus Egyház moderátora és felesége, Maureen, 2012. március végén partneregyházi látogatásra érkeztek Magyarországra. Látogatásuk elsődleges célja az ír egyház és a Magyarországi Református Egyház közötti testvéri kapcsolatok megerősítése, az egyházvezetéssel, valamint egyházunk missziói ágainak képviselőivel, ifjúsági programjainak koordinátorai-val való találkozás volt. Ellátogattak a Károli Gáspár Református Egyetemre, a KRE Közép- és Kelet-európai Missziói Tanulmányi Intézetébe (KMTI), találkoztak az MRE önkéntes munkájának koordinátorával és a 2011-es Csillagpont főszerzőjével, egy napot töltöttek Debrecenben is. A Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség Immanuel Otthonát is megtekintették, ahol az intézmény múltjával, kihívásaival ismerkedhettek meg.

Konferencia a *Heidelbergi Káté* jubileuma alkalmából

2013-ban ünneplik a reformátusok a közös, nemzetközileg is elfogadott hitvallásuk, a *Heidelbergi Káté* kiadásának 450. évfordulóját. Erre a határokon átívelő jubileumra készülve kelet-közép-európai konzultációt tartottak 2012. október 7–11. között Berekfürdön, húsz teológus részvételével. A *Heidelbergi Káté* református egyházunk öröksége – nem csupán olyan örökség, amit az ember átvesz az atyáktól, majd továbbad a fiaknak, hanem olyan, amelyet magának is mindig újra fel kell fedeznie, át kell gondolnia. Ebben a szellemben zajlott az Európában élő református egyháztestek képviselőinek regionális konzultációja. A teológusok kiemelték, hogy a káté legfontosabb, ma is aktuális üzenete a vigasztalás és a hálaadás, valamint az ebből fakadó élet.

A GEKE firenzei nagygyűlése

Az 1973-ban a Leuenbergi Konkordiával kezdetét vett együttműködés mára össz-európai méreteket öltött, hiszen a GEKE tagjai között nem csupán az evangélikus és református egyházakat találjuk, de teljes jogú tagként vesz részt a munkában metódista egyházak közössége is. A 2012. szeptember végi nagygyűlésen vendégként jelent volt az Európai Baptista Egyházak Szövetségének képviselője, valamint kiemelt vendégként köszöntötték a Közel-keleti Evangéliumi Egyházak Szövetségének főtitkár asszonyát, a Szíriából érkezett Rosangela Jarjourt. A nagygyűlés témája 2012-ben a jövőre néző szabadság, célja pedig a GEKE feladatainak meghatározása a következő időszakra. Ezek között van a teológiai álláspontok tisztázása; kiemelt fontosságú a két nagy dokumentum, a *Szentírás, hitvallás, egyház* (Scripture, Confession, Church) és az *Egyházi tisztség, lelkésszentelés és egyház-kormányzás* (Office, Ordination, Episkopé). Emellett a nagygyűlés foglalkozik az *Ecclesia semper reformanda* dokumentummal, a *Kiállni az igazságért* (Stand up for Justice) állásfoglalással, valamint a lelkésszempontok ügyében keletkezett munkaanyaggal. Kiemelt témaként szerepelt a GEKE Délkelet-Európai Munkacsoportja által kidolgozott istentisztelettel foglalkozó tanulmány is. A nagygyűlés emellett megválasztotta az Elnökségi Tanács tagjait és a GEKE elnökét.

Enno Haaks, GAW főtitkárának látogatása

2012. október 14-től 21-ig Kárpátalján és Magyarországon tárgyalt Enno Haaks, a Gustav Adolf Werk segélyszervezet (GAW) főtitkára. A GAW támogatja templomok felújítását, gyülekezeti óvodák építését, gyülekezetek közötti kórustalálkozók szervezését, szolgálati autók vásárlását, egyházi munkatársak képzését vagy a lelkésszempontot. Évente mintegy tizenhétmillió forint összeget közvetít ki a projektekre. A főtitkár meglátogatta a Debreceni Egyetemi Gyülekezetet, a GAW által támogatott projektek helyszínéül Berekfürdőt, valamint néhány budapesti és környéke gyülekezetét: a Káposztásmegyeri és Gazdagréti Református Egyházközséget, valamint a Budakeszi és a Győrújbaráti Evangélikus Gyülekezetet. Magyarországon a tiszateleki és recski gyülekezeti központok felépítésére, a pápai levéltárban folyó munkálatokra és a gazdagréti gyülekezeti templom bővítésére gyűjtöttek. Ez utóbbi nyerte el novemberben a hónap projektje címet és kiemelt támogatásban részesült.

A Magyarországi
Református Egyház
missziós munkája

A Ráckeresztúri Drogterápiás Otthon negyedszázados

Az intézmény fennállásának 25. évfordulóját ünneplő jubileumi konferencián ifjúság- és drogpolitikusok, segítő szakmabeliek és az otthon lakói ünnepeltek együtt 2012. március 29-én. A konferencia a Református Diakóniai és Felnőttképzési Intézetnek köszönhetően akkreditációs pontot ért a résztvevő szociális munkásoknak. Megnyitójában Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár a család és a nevelés fontosságára hívta fel a figyelmet. A konferencia résztvevői a nap folyamán különböző műhelyeken foglalkozhattak a hazai és külföldi drogstratégiák kérdéseivel, a magyarországi drogterápiás programokkal, valamint a ráckeresztúri otthon történetével is. Ezen kívül szabadult szenvedélybetegek is beszéltek életükről és gyógyulásukról. Az eseményt záró áhítaton mutatta be a Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió (KIMM) *Történeteink* című könyvét Bölskei Gusztáv, a Zsinat lelkészi elnöke. A Kálvin Kiadó gondozásában megjelent könyv a drogterápiás otthon lakóinak történeteit tartalmazza.

Új hajléktalanmelegedőt adtak át

Rendszeresek a bibliaórák a melegedőben

Budapesten az Üllői út XVIII. kerületi szakaszán lévő korszerű, akadálymentesített épület kétszáz ember ellátására alkalmas. A nappali melegedőben a rászorulóknak lehetőséget adnak fürdésre, mosásra, pihenésre és ételmelegítésre. A kilencvenmillió forintos beruházás felét európai uniós pályázati pénzből, illetve református egyházi forrásból, önkormányzati támogatásból, valamint adományokból finanszírozták. Budapesten egyedül a Tiszta Forrás Alapítvány építhetett uniós pénzből új nappali melegedőt. A húszéves Tiszta Forrás Alapítvány – a református egyház hajléktalanmisszióján belül – Pestszentlőrincen működtet hajléktalanszállót, nappali melegedőt és gondozza a fedél nélkülieket.

Szolgálatunk a cigányok között

Drégelypalánki kislányok gyermek-bibliaóra után

48/49

Protestáns cigánymissziós referensek állásfoglalása

Folytatva egy évvel ezelőtti, a Református Missziói Központ által koordinált, de aztán idővel megtorpanó közös gondolkodást, 2011 novemberében az MRE Zsinati Hivatalában került sor a jelentősebb cigánymissziót végző protestáns egyházak szakreferenseinek találkozási fórumára, ahol a Magyarországi Baptista Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyar Pümkösi Egyház, a Magyarországi Metodista Egyház és Magyarországi Református Egyház cigánymissziós munkatársai egy, a korábbiaknál szorosabb protestáns cigánymissziós együttműködésről döntöttek. Ezen együttműködés első dokumentuma a 2012 januárjára elkészült *A protestáns cigánymissziós referensek állásfoglalása az integrációs források hatékony felhasználásáról* című stratégiai anyag, melyet 2012. január 13-án Durkó Albert, Hecker Róbert és Landauer Attila mutattak be, illetve adták át Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárnak.

A cigány kultúra napja Baracskán

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracskai objektumában került megrendezésre a cigány kultúra világnapjához kapcsolódó imanap 2012. április 12-én, ahol a református egyházat Szénási Jonathan Sándor börtönlelkész és a cigánymisszió néhány munkatársa mellett Tarr Zoltán zsinati tanácsos képviselte.

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ, 2012

A Magyarországi Református Egyház
missziós munkája

Konferencia a református cigánymisszióról

Április 23-án a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatalában belső, református cigánymissziós konferencia került megrendezésre, melyen a négy egyházkerület cigánymissziós referensei mellett számos gyülekezeti lelkész és munkatárs jelent meg az ország teljes területéről. A konferencia legfőbb kitűzött célja az volt, hogy egy, az eddigieknél átfogóbb képet nyerhessenek a református egyház keretében folytatott cigánymissziós munkáról, s hogy közös gondolkodás kezdődhessen a továbblépésről, azaz a református cigánymisszió hatékonyabbá tételéről.

Apáczai Csere János-díjat kapott Nagy Pál

Nagy Pált, a Wáli István Református Cigány Szakkollégium tanárát, a Szent István Egyetem történeését a Magyar Kultúra Napja alkalmából Apáczai Csere János-díjjal jutalmazták. Az Apáczai Csere János-díjat Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter és Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár az alap-, közép- és felsőfokú oktatási területen végzett magas színvonalú munkáért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységért ítéli oda. Az elismerést 1999-ben alapították. A díjat, mely adományozást igazoló okirattal, plakettből és egyszeri pénzjutalomból áll, a Magyar Kultúra Napján, január 22-én adták át.

Cigánymissziós stratégia

Ázsiai nagyvárosok nyomornegyedeiben szolgáló protestáns missziós szakemberek konzultációja a Zsinati Hivatalban

50/51

2012 nyarától a cigánymisszióban tevékenykedő munkatársak több, a cigánymissziós szolgáltatást hatékonyabbá tételét, illetve a stratégiakidolgozás elvi-szakmai segítségét célzó konzultáción, egyeztetésen vettek részt. 2012. szeptember 7-én a Zsinati Hivatalban került sor szakmai konzultációra, melynek során ázsiai nagyvárosok (Manila és Mumbai) nyomornegyedeiben szolgáló protestáns missziós szakemberek tartottak beszámolót, akik magyarországi tartózkodásuk során több, cigánymisszióban aktív gyülekezetet látogattak meg.

2012. október 2-án Berekfürdőn, a Kárpát-medencei Missziói Diakóniai Konferencia keretében az egyházmegyei missziói előadók és a Missziói Bizottság mellett egész napos műhelymunkában találkoztak a Kárpát-medencei cigánymissziós munkatársak.

2012. október 29-én ismét a Zsinati Hivatalban szerveztek konzultációt a cigányok között szolgáló munkatársaknak, ahol elsősorban is Matthias Herren, a Hilfswerk der evangelischen Kirchen Schweiz (HEKS) kelet-európai referense számára mutatták be szolgálataikat.

2012 novemberében kezdődött a gyülekezetek és cigány közösségek kapcsolatát célzó kutatás, mely keretében Dani Eszter irodavezető számos cigánymisszióval foglalkozó gyülekezetet és tízenegy egyházmegye lelkészértekezletét látogatta meg és végezte el a felmérést.

Második tanév a WISZ-ben

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium második, 2012/13-as felsőoktatási tanéve 22 hallgatóval indult, közülük 11 fő már második évét kezdte az intézményben. Szeptember 21-én a Wáli István Szakkollégium volt a rendezője és a házigazdája a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH) országos tanévnyitójának, majd a Protestáns egyházak cigánymissziós referensei találkozájának.

A szakmai programok közül a hallgatók előadások keretében ismerkedtek az egyház missziós munkájával, különböző előadások által, a szakkollégiumi hétvégék témái pedig a kisebbségi jog, a cigány közélet szereplőit, a szociális gazdaság területeit érintették. A hallgatók valamennyien folytatni tudták tanulmányait, a 2012/2013. tanévben nem volt lemorzsolódás. Két hallgató Erasmus ösztöndíjasként Svájcban és Finnországban végzett tanulmányokat. A kollégium teológus hallgatója 2012 szeptemberétől köztársasági ösztöndíjas lett, valamint két végzős hallgató kiváló eredménnyel végezte tanulmányait.

A szakkollégium az előző tanév folyamán együttműködési szerződést kötött hallgatói intézményeivel, a Debreceni Református Hittudományi Egyetemmel és a Debreceni Egyetemmel, jó kapcsolatot ápolnak több magyarországi szakkollégiummal, és élénk a párbeszéd a Partiumi Keresztény Egyetemmel, segítő szándékukat a határon túli cigány szakkollégium indítása ügyében. A WISZ által nyújtott szakmai képzés során olyan ismeretekkel kívánják erősíteni hallgatóikat, amik megerősítik őket tudásban, hitben, emberségben. Ennek legfőbb zálogát adják a szakkollégiumban tanító oktatók, előadók és az intézmény munkatársai. A belső munkatársi közösség valamennyi tagja és az intézmény szaktanácsadója maga is cigány származású, az előadók, a tanárok pedig egyházi, egyház közeli szakemberek, kutatók, akiknek tudása az általuk tanított, kutatott témában kiemelkedő.

Világmisszió

Együtt az Élet felé – Manila

2012. március 22. és 27. között az Egyházak Világtanácsa ökumenikus missziói konferenciát tartott a Fülöp-szigeteken. A konferencián a világegyház több mint kétszáz képviselője tanácskozott arról, hogy mit jelent ma részt venni Isten missziójában az egész világon. A konferencia központi témája az Élet volt: az a meggyőződés, hogy az egyház küldetése az, hogy az Isten által teremtett életet szolgálja úgy, ahogy arról a teremtéstörténet és Krisztus története tanúskodik, az eljövendő Isten Országa reménységében. A konferencia előadói között volt Dani Eszter református lelkész is, aki az evangelizációról tartott előadásában bepillantást adott a világ minden tájáról érkezett résztvevők számára az egyházi misszió közép-európai helyzetéről, különös tekintettel a roma közösségek körében folytatott szolgálatokra. A konferencián egy missziós nyilatkozattervezetet is bemutatottak, amelyen 2006 óta dolgozik a Világtanács és várhatóan a 2013-as Dél-Koreában megrendezendő X. Közgyűlésen fogadják el. A dokumentum jelentőségét mutatja, hogy legutóbb 1982-ben készült hasonló.

Szeretet-
szolgálatunk

Intézményes diakónia

A Magyarországi Református Egyház 2012-ben országsszerte 469 református diakóniai intézményben több mint 32 000 rászorulóól gondoskodott intézményes keretek között.

Szolgálati terület	Fenntartó	Férőhely	Szolgálatok száma
<i>Idősellátás</i>			
	Egyházközség	22 461	245
	Egyházmegye	388	8
	Egyházkerület	230	2
	Zsinat	3 157	40
<i>Fogyatékkal élők ellátása</i>			
	Egyházközség	1 454	42
	Egyházmegye	83	2
	Egyházkerület	230	2
	Zsinat	1 383	28
<i>Szenvedélybeteg-ellátás</i>			
	Egyházközség	183	4
	Egyházmegye	–	–
	Egyházkerület	51	1
	Zsinat	475	5
<i>Pszichiátriai betegek ellátása</i>			
	Egyházközség	521	10
	Egyházmegye	–	–
	Egyházkerület	60	1
	Zsinat	145	2
<i>Hajléktalanellátás</i>			
	Egyházközség	118	3
	Egyházmegye	–	–
	Egyházkerület	–	–
	Zsinat	100	3

A Magyarországi Református Egyház országos szinten 20 falu illetve tanyagondnoki szolgálatot és 334 család és gyermekellátó szolgálatot tart fent. Ebbe beletartoznak a gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati fenntartású intézmények.

Intézményfenntartás

Új intézmény

2012. január 1-től megkezdte működését Dunaújvárosban az MRE Újváros Drogambulancia, mely szenvedélybetegek közösségi ellátását és szenvedélybetegek alacsony küszöbű ellátását végzi. Az első három hónapban az egyház önerőből működtette a szolgálatot, áprilistól pedig pályázati támogatásból valósul meg az ellátás.

Országos munkatársi találkozó

Minden évben megrendezik a Református Diakónia Országos Munkatársi Találkozóját, melyre az ország valamennyi református szeretetszolgálati intézménye meghívást kap. 2012-ben több mint háromszáz munkatárs vett részt a kötetlen egynapos rendezvényen.

Diakóniai díjak

A Zsinat 2012. májusi ülésén határozott a gyülekezeti és az intézményes diakónia kiemelkedő szolgálóinak kitüntetéséről: Kiss Ferenc-díjjal Kontha Benőné (Majosházi Református Egyházközség) és Pincés Juliannát (Miskolc-Tetemvári gyülekezet), Juhász Zsófia-díjjal Kövér Imrét (FÉSZEK Fogytékosok Református Ápoló-Gondozó Otthona), valamint Szentesi Andrásné (Molnár Mária Református Fogytékos Ápoló-Gondozó Otthon) tüntette ki. Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat 2012. novemberi ülésén került sor.

54/55

Kontha Benőné

Pincés Julianna

Kövér Imre

Szentesi Andrásné

IV. Kárpát-medencei Református Diakóniai és Missziói Konferencia

A tavaszi találkozóra a Kárpát-medence valamennyi diakóniai és missziói szolgálata meghívást kapott. A konferencia egyik célja az volt, hogy az azonos szakterületen dolgozó református szolgálatok és munkatársaik megismerkedjenek és személyes kapcsolat kialakításával szakmai segítséget is nyújtsanak egymásnak. Ebben segített az is, hogy a hat szakterületen (fogytékosügyi, idősügyi, szenvedélybetegekkel foglalkozó, hajléktalanellátás, család- és gyermekvédelem, diakóniai képzők) műhelybeszélgetéseket tartottak, ahol egymás megismerésén túl a tapasztalatcserére és szakmai dilemmák megbeszélésére is sor került.

Férőhelybővítések, egyéb változások

A jogszabályi változások miatt 2012-ben csak a Nevelőszülői Hálózat férőhelyszámának bővítésére volt lehetőség. A nevelőszülők száma 236 főről 396-ra emelkedett, a férőhelyek száma 421-ről 717 férőhelyre nőtt. A közoktatási törvény módosítása miatt (miszerint egy fenntartó országos szinten csak egy közoktatási intézményt tarthat fenn) a Nevelőszülői Hálózat keretén belül működő pedagógiai szakszolgálat átkerült az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálathoz.

150 évvel ezelőtt született Kiss Ferenc

Szeretet az égig, áldozat a vérig, szolgálat a sírig – így foglalta össze életét és szolgálatát Kiss Ferenc teológiai professzor, diakónus, akit az intézményes diakónia úttörőjének is neveznek. Születésének 150. évfordulója alkalmából hálaadó alkalmat és emléktábla-avatást tartottak Mosdóson a róla elnevezett idősotthonban, valamint Kenderesen emléktábla-avatót és ünnepi istentiszteletet tartottak. A lelkipásztor munkássága előtt tiszteleg a Diakóniai Könyvtár első kötete is. Kiss Ferenc, a „magyar reformátusok szociális apostola” (1862–1948) életének nyolcvanhat éve alatt, hosszú évtizedek egyházépítő tevékenységével jelentősen hozzájárult a gyakorlati egyházi munka megújulásához.

A hajléktalanműhely első találkozója

A bajai Cédrus Református Egyesített Szociális Intézményben tartotta első találkozóját a hajléktalanműhely, mely a hajléktalanellátásban a szakmai minőség kontrollja kíván lenni. Az új kezdeményezés résztvevői fontosnak tartották, hogy egymás munkáját megismerve megosszák tapasztalataikat és szoros szakmai együttműködést alakítsanak ki.

Gyülekezeti jó gyakorlatok

Innovatív megoldások az idős testvérek segítésében címmel konferenciát szervezett a Szeretetszolgálati Iroda. Az esemény az aktív időskor és a generációk közötti szolidaritás európai évéhez kapcsolódik a református egyházban, mivel egyházunk csatlakozott a kiemelt évhez. A konferencia és az ezt megelőző pályázat segítette a gyülekezetekben működő jó gyakorlatok gyűjtését, melyeket hozzáférhetővé tettek a szeretetszolgálat honlapján (www.jobhbadni.hu), hogy eljuthasson az érdeklődő, azt saját gyakorlatba szívesen beépítő egyházközségekhez.

Gyülekezeti diakónia

Az MRE Szeretetszolgálati Irodája az egyházmegegyei és kerületi diakóniai előadónak rendszeresen szervez tanácskozásokat. Az értekezlet fő témái voltak 2012-ben a diakóniai jelentések, a szakmai napok szervezése, az információáramlás segítése, a jól működő gyakorlatok gyűjtése, a gyülekezeti diakónia adminisztrálásának fontossága, az Egyházi Jövőkép Bizottság munkájának bemutatása, új szempontok és kérdések felvetése a Szeretetszolgálati Törvénnyel kapcsolatban.

Gyülekezeti diakóniai modellek gyűjtését egyrészt pályázatkirással (Beccsüld meg konferencia), másrészt az egész Kárpát-medence területéről begyűjtött anyagok feldolgozásával végzik.

Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ)

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány a református egyházon belül a karitatív segélyezési munkát végzi. Az MRSZ elsődleges tevékenységi területének a Kárpát-medencét tekintve az egyetemes magyar, nemzeti határon átívelő református felelősségvállalás jegyében. A fejlődésnek köszönhetően azonban mára túllépett ezeken a területi korlátokon és a világ több pontján is végeznek segélyezési és fejlesztési munkákat.

Általános segélyezés

56/57

Ötszáz adag meleg ételt és háromszáz csomag tartós élelmiszert osztott ki az MRSZ a Blaha Lujza téren. Aranyosi Péter humorista, Gergely Róbert színész és kedvese, Némedi-Varga Tímea önkéntesként segítettek

Megtört kenyér program

A Megtört kenyér program a Szeretetszolgálat élelmiszer-segélyezési programja. Alapját az alapítvány részére felajánlott élelmiszerek és az erre a programra érkező céladományok képezik. Éves szinten 220 településen megközelítőleg 6800 háztartásba juttattak el élelmiszer-támogatást a rászorulóknak.

Segíts gyógyulni program

A Szeretetszolgálat egészségügyi programjának két fő területe van. Az egészségügyi kezelések, műtétek támogatása során rendszeresen segítséget nyújtanak határon túli magyarok magyarországi gyógykezelésének finanszírozásához. 2012-ben közel hárommillió forint értékben nyújtottak támogatást egészségügyi kezelésre. Az egészségügyi támogatás részét képezi a gyógyászati segéd-eszközök adományozása és a gyógyszerátogatás is.

Van remény program

A gazdasági válság által súlyosan érintett családok és magánszemélyek megsegítésére létrehozott kezdeményezés 2009 óta működik. A program során élelmiszerekkel, ruházattal, bútorokkal, rezsitámogatással és ingyenes jogsegély-szolgáltatással segítik az átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került családokat. 2012 folyamán közel 500 háztartásban tudtak segíteni a Van remény programmal.

Mentőöv program

A kilakoltatott családok átmeneti megsegítésére létrehozott program gyors, hatékony és életmentő kezdeményezésnek bizonyult. A programban résztvevő családok hat hónapig teljes körű segítségnyújtást kapnak (életvezetési és pénzügyi tanácsadás, munkahelykeresés és képzés támogatása stb.) a Szeretetszolgálattól. A 2011 decemberében indult programmal eddig 25 családon segített Szeretetszolgálatunk.

Öt napig Gárdonyban nyaralhattak a Mentőöv programban résztvevő családok gyermekei

Nyilas Misi-ösztöndíj program

A határokon túl élő magyar anyanyelvű diákok oktatásának és életkörülményeinek támogatását célzó szponzorációs programmal 2012-ben 250 tanulót támogattak, ezek mellett iskolatáska-gyűjtő akciókkal további 800 kisdíák taníttatásához járultak hozzá.

Vidékfejlesztési program

A hosszú távú segélyezés során a rászoruló családoknak vetőmagokat és hazai előnevelt, őshonos baromfikat adományoztak. Jelenleg 36 településen közel 650 családban folyik ez a fajta – az MRSZ által támogatott – gazdálkodás.

Hajléktalanprogram

A hajléktalanok segélyezése jelenleg Budapesten és Debrecenben működik élelmiszerrel, ruhával, egészségügyi szűréssel és tanácsadással, igény esetén hajléktalanellátó rendszerbe segítséssel. A téli időszakban teajáratokkal és ideiglenes szállásokkal enyhítették a szolgálat munkatársai az otthontalanok didergését. Debrecenben 120–150, Budapesten 450–500 fő rászorulón segítettek heti rendszerességgel.

58/59

Nemzetközi fejlesztési programok

2009-ben Afganisztánban indult el az MRSZ első nemzetközi egészségügyi fejlesztési programja. Eddig több mint 39 millió forint értékben juttattak el orvosi felszereléseket az egészségügyi intézményekbe. Az eszközök használatának betanítását az MRSZ orvoscsoportjának tagjai végezték. A Pol-e Khumriban található „textilgyári kórházban” azóta kimutathatóan csökkent orvosi ellátás közben a halálesetek száma. 2012-ben újabb két segélyszállítmányt juttattak el a területre.

Nyilas Misi karácsonya program

A karácsonyi Nyilas Misi-pakkok gyűjtésekor országsszerte 32 helyen fogadtak cipődobozos ajándékokat, 2012-ben összesen 6700 – határon túli és belföldi – nélkülöző gyermek ünnepét tették szebbé ezekkel a meglepetésekkel.

Bódvalenkei Freskófalú program

Bódvalenkén Európában egyedülálló művészeti központ van kialakulóban: az európai roma festészet hatalmas szabadtéri tárlata. A program részeként felzárkóztató, munkahelyteremtő és turisztikai kezdeményezések is megvalósulnak.

Önkéntesség

Önkéntesfórumok

2012 áprilisában és novemberében az önkéntes ágazat közös gondolkodásra, beszélgetésre hívta azon irodák, intézmények, alapítványok, egyesületek, szervezetek vezetőit, munkatársait, akik a református egyházon belül önkéntesekkel foglalkoznak, vagy a jövőben szeretnének önkéntesekkel dolgozni. Törekvésük, hogy minél előbb alakuljanak ki és erősödjenek meg az együttműködési rendszerek a témában. A tanácskozások keretében szó volt az egyházban folyó önkéntes munkával kapcsolatos programok és tervek alakulásáról. Az ötvenórás iskolai közösségi szolgálat lebonyolításában is segítséget szeretnének nyújtani oktatási és szociális intézményeink részére, a fórumoknak ez is egyik fő témája volt.

Adatbázis építése, honlap létrehozása

Fontos célja az önkénteskoordinációnak egységes adatbázis kiépítése. Az önkénteshonlap (*Szeretetháló*) létrehozása a református fogadószervezetek, valamint az önkéntesek szükségleteit szolgálja majd. Megszületett egy részletes leírás a honlap felépítéséről. A weboldal fejlesztése 2012 őszén elkezdődött, és várhatóan 2013 elején elkészül el. 2010 óta kéthetente küldenek ki hírlevelet az önkéntességgel kapcsolatos aktualitásokkal, mely közel kétezer emberhez jut el.

Nyári önkéntes lehetőség

2012-ben ismét meghirdették a fiataloknak azt a programot, aminek keretében nyáron egy-két hetet, esetleg hosszabb időt is eltölthetnek valamelyik református szeretetszolgálati intézményben, idősök vagy fogyatékkal élők otthonában. Az ország számos pontján volt lehetőség arra, hogy néhány hétig segítsék az ottani munkát, megismerkedjenek a lakókkal, a szolgálati lehetőségekkel, új élményeket és tapasztalatokat szerezzenek, miközben szolgálatukkal valódi segítséget nyújthatnak.

Önkéntesműhely megbeszélései

Az önkéntesműhely-csoport 2010 végén alakult meg, és azóta az önkéntességgel kapcsolatos programok, projektek előkészületében, lebonyolításában, szervezésében vesz részt. Találkozóikat egy-két havi rendszerességgel tartják. A műhelynek 10-12 állandó tagja van, de nyitottak a további bekapcsolódni vágyók irányába.

Önkéntes-képviselői háló

A Magyar Református Szeretetszolgálat rendkívül fontosnak tartja a gyülekezetekkel való szoros kapcsolat kialakítását. 2010-ben kezdték meg a gyülekezeti önkéntes-képviselői háló kiépítését. A toborzás folyamatos, 2012. október végén, két helyszínen tartottak találkozót képviselőik számára.

Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE)

Az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE) 1997-ben kezdte meg munkáját 18–30 év közötti fiatalok megszólításával, hogy önkéntes szolgálatot végezzenek itthon vagy külföldön.

60/61

Önkéntesek fogadása és küldése 2012-ben

A felvételi beszélgetés 2012. február 25. és 27. között zajlott a külföldi partnerek részvételével Berekfürdön a Megbékélés Házában, 120 fővel. A szolgálati helyek jellege az elmúlt években sokat változott és a 2012-es évben számos új helyet akkreditáltak az Európai Önkéntes Szolgálat keretében, ahol jelenleg is szolgálnak fiatalok református óvodákban, szeretetszolgálati intézményekben, tanodákban, egyetemi gyülekezetben és egyházközségekben.

Fogadott és küldött önkéntesek

2012 szeptemberében 91 magyar és külföldi fiatal kezdte meg külföldön vagy Magyarországon önkéntes szolgálatát. A Fiatalok Lendületben (EVS) program keretében két pályázat is nyert 2012 folyamán: 35 millió forintot nyertek el az első pályázattal, majd további hárommillió forint támogatást nyert a programiroda hátrányos helyzetű fiatalok támogatására. Magyarországra Erdélyből, Kárpátaljáról, Németországból, Hollandiából, Franciaországból és Olaszországból érkeztek fiatalok, de szolgálnak önkéntesek Európa szinte minden országában.

Közösségi programok és együttműködés

Az önkénteseknek szemináriumokat, kulturális programokat, illetve bibliaórákat tartanak heti rendszerességgel. Abban is segítik őket, hogy a más kultúrákról és a saját vonatkoztatási rendszerről megszerzett ismereteket használni tudják, és olyan készségekben fejlődjenek, melyek fontosak minden együttműködésen alapuló kommunikációs helyzetben: együttműködési készség, kommunikáció, önismeret, önreflexió. Egyúttal az is fontos az egyéves szolgálat alatt, hogy egyházunkat is megismerjék. Ez egyrészt jelenti olyan munkafeltételek megteremtését, amik között valóban hasznosnak érzik az itt töltött időt, s közben megtapasztalhatják a segítő munka örömét is. Másrészt nemcsak feladatainkból vállalnak részt, hanem közösségi programjainkon is ismerkednek a református egyház különböző szolgálataival.

Ifjúsági Csereprogram Belgiumban

2012-ben az ÖDE Programiroda folytatta azt a tavaly megkezdett programot, amely keretében ifjúsági csereprogramok keretében szeretnénk fiatalokat két-három hétre ahhoz segíteni, hogy nemzetközi tapasztalatra tegyenek szert és ismerkedjenek más országok fiataljaival. 2012 augusztusában Belgiumban hét magyar és roma fiatal vett részt egy csereprogramban, ami a Hannut nevű belga kisvárosban valósult meg hat ország részvételével.

Ifjúsági csereprogram résztvevői a belgiumi Hannutban

Egészségügyi
szolgálatunk

Megalakult az Egyházi Kórházak Szövetsége

Január 27-én megalakult az Egyházi Kórházak Szövetsége. A Szövetség Alapító Okiratát a Betegápoló Irgalmasrend, a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórháza, a Mazsihisz Szeretetkórház és a Budapesti Szent Ferenc Kórház képviselői írták alá. A szövetség az egyházi kórházak betegellátó, gazdasági és kommunikációs tevékenységének összehangolását és megjelenítését tűzte ki célul. Az egészségügyi szolgáltatók állami tulajdonba kerülésével az egyházi kórházak érdekeinek képviselete is különös fontosságot kap. A Szövetség elnöke Szinai T. József, a Mazsihisz Szeretetkórház gazdasági igazgatója, elnökhelyettese Bene Krisztián, a Betegápoló Irgalmasrend főigazgatója lett.

Minta a Bethesda

Öt évvel ezelőtt indult a Bethesda Gyermekkórház és a Magyar Telekom Vállalati Szolgáltatások Üzletág közötti széles körű együttműködés. Velkey György, a Bethesda-kórház főigazgatója január 26-án egy orvosi konzílium keretében megköszönte a Magyar Telekom segítségnyújtását, a használatba vett új infokommunikációs rendszert. A beruházás nyomán a kórházi infokommunikáció terén is referenciakórházzá válik a Bethesda. A kiépített IP videorendszer nemcsak a kórházi biztonságot növeli, de a külső helyszínek videokonferenciás elérésének lehetőségét is megteremti. Az új eszköznek köszönhetően képernyőn keresztül egyszerre két helyszínnel – a Bethesda Ilka utcai épületével és a salgótarjáni Szent Lázár Megyei Kórházzal – tudnak kapcsolatot tartani és konzultálni a Bethesda központi épületéből. A salgótarjáni kórház és a Bethesda között már korábban is jó szakmai kapcsolat alakult ki, ezt a munkát segítheti a most átadott új infokommunikációs rendszer.

Adományt kapott a Pszichoszomatikus Osztály

1 500 000 forintot adományozott a Fidesz Női Tagozata és az EON Hungária Zrt. a Bethesda Gyermekkórháznak azzal a céllal, hogy a Pszichoszomatikus Osztály különféle tesztek, többek közt az autizmus felismerését segítő tesztek, valamint a gyógyítást szolgáló eszközöket vásárolhasson. Az ünnepélyes átadás helyszíne a Bethesda Pszichoszomatikus Részlege volt, ahol a Női Tagozat képviseletében Pelczné Gáll Ildikó nyújtotta át az adományt jelképező csekket.

Átadták a Dizseri-díjat

Nyolcadik alkalommal adták át a Dizseri Tamás Szeretetszolgálati Díjat január 28-án. A Magyarországi Református Egyház Zsinata, a Dunamelléki Református Egyházkerület, a Budapest-Németajkú Református Egyházközség Protestáns Fóruma és a Bethesda Kórház Alapítvány által alapított díjat idén Csuka Tamásné váci börtönlelkész vehette át. Csuka Tamásnének húsz esztendeje nyílt lehetősége, hogy a váci fegyintézetben a felekezetek között elsőként rendszeres szolgálatot végezhesen. A bejáró missziói évek után 2000-ben hivatalosan is főállású börtönlelkész lett. Legfontosabb célja mindig az volt, hogy a lehetőségekhez mérten sok hitéleti programot szervezzen az elítélteknek. Bibliakör, bibliaiskola, keresztyén filmklub, istentiszteletek, közös éneklés és kiscsoportos lelkigondozás szerepel ezek között, és az öröknek külön istentiszteletet tart munka előtt. Vezetésével más börtönökben és civil helyszíneken is szolgálhatnak a rabok. Csuka Tamásné a kiszabadultak utógondozásán is sokat fáradozik – munkájának élő tanúi is ott voltak, meg is szólaltak az ünnepségen.

64/65

Út az életért – 2012

A Református Missziói Központ az elmúlt évekhez hasonlóan idén is megrendezte az Út az életért! elnevezésű egészségügyi szűrőprogramot. Az előző évekhez hasonlóan most is a Bethesda-kórház munkatársai biztosították ehhez a szakmai háttérrel. Idén tizennégy helyszínre jutottak el, melyek hátrányos helyzetű, kistérségi falvak voltak, többségében cigányok lakta települések. Az idei, több száz – hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű – embert elérő szűrőút helyszínei a következő települések voltak: Biharkeresztes, Dencsháza, Esztár, Gáborján, Göncruszka, Hodász, Istvándi, Jánd, Lácacséke, Semjén, Ózd-Sajóvárkony, Pocsaj, Sárkeresztúr és Somogyudvarhely.

Egyház és egészségügy húsz éve

Húszéves fennállását ünnepelte a kórházlelkészi szolgálat október 24-én a Bethesda Gyermekkórházban. Kórházlelkészek és lelkigondozók mellett püspökök, esperesek, Fedor Tibor főosztályvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma), kórházi vezetők, főigazgatók, orvos igazgatók, ápolási igazgatók, valamint a Református Missziói Központ munkatársai vettek részt és adtak hálát a speciális szolgálat működéséért. A visszatekintéssel egyben a szolgálat további működésének lehetőségeiről is tanácskoztak a változó egészségügyi rendszerben. A kórházlelkészi szolgálat sajátos terület: nemcsak egyházi, hanem gyógyítói feladat is egyben, illetve nemcsak a betegek, hanem hozzátartozóik és a megfáradt kórházi dolgozók felé is szolgálnak a munkatársak. Ezzel olyan feladatokat látnak el, amelyeknek megoldását az állam már nem tudja biztosítani.

Réthelyi Miklós korábbi erőforrásminiszter, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának új elnöke, Áder János köztársasági elnök és Bölcskei Gusztáv püspök felavatja Párkányi Raab Péter szobrászművész alkotását

20 éves a Bethesda

A református gyermekkórház újraindulásának huszadik évfordulóján megemlékezést tartottak október 25-én. Az MRE Zsinati Székházában beszédekkel, majd a kórház kertjében szoboravatással folytatódott jubileumi ünnepségen Áder János köztársasági elnök, Szócska Miklós államtitkár, Velkey György, a kórház főigazgatója, Szabó István püspök és Réthelyi Miklós gondolatait hallhatták az egybegyűltek. Réthelyi Miklós, a Bethesda Alapítvány kuratóriumának tagja a kórház történelmét vette sorra, majd a köztársasági elnökkel és Bölcskei Gusztáv püspökkel leplezte le a szobrot, amelynek talapzatán a diakonisszák jelmondata olvasható: „*Jutalmam, hogy tehetem.*”

Fiatalok egyháza

ZSIF – Zsinati Ifjúsági Fórum

Több párbeszéd, pontos iránymutatás a tabunak számító kérdésekben, erősebb kapcsolat a lelkészek és a fiatalok között – többek között ezeket igénylik a református egyháztól a Zsinati Ifjúsági Fórum résztvevői. A Zsinati Székházban szervezett találkozón az egyházmegyék, református gimnáziumok, egyetemek, egyetemi gyülekezetek és az ifjúsági szervezetek delegáltjai vettek részt április 13–14-én. Szontágh Szabolcs zsinati ifjúsági referens arra kérte videoüzenete megnézőit, hogy mondják el véleményüket az egyházzal. Kérésére több mint hatszázan töltötték ki a honlapon lévő kérdőívet, és közel száz szöveges megjegyzés is érkezett. Ezekből a véleményekből kristályosodtak ki a Zsinati Ifjúsági Fórum témái. A műhelybeszélgetések parázs vitahangulatában kemény kritikák is elhangoztak, azonban a fiatalok megoldási javaslatokat is megfogalmaztak. Mindegyik csoport kiemelte az egészséges kommunikáció fontosságát. A csoportok régi és új egymásnak feszüléséről is beszélgettek. Kiemelték: fontosnak tartják a gyülekezeti tagok bevonását a szolgálatba, a templomba járás vonzóbbá tételét, a színesebb gyülekezeti programokat, illetve azt, hogy a teológusok is vegyenek részt az ifjúsági munkában, más típusú ismeretekre is szert téve így tanulmányaik alatt.

Konfi+ konferencia – Égető kérdések a kamaszainkról

Hogyan viszonyuljunk kamasz gyerekünkhöz, ifisünkhöz? Lehet-e állva dicsőíteni, illetve Péter apostol órangyala szemszögéből áhítatot tartani? Milyen lehetőségeket kínál a gyülekezetépítésre a blogok és a facebook világa? Hogyan dolgozzuk fel, ha hibázunk? A fenti identitáskérdéseket mintegy százötven lelkész, hitoktató, ifjúsági munkás és pedagógus fogalmazta meg a második Konfi+ konferencián a balatonszárszói SDG Konferencia-központban. A Konfi+ a konfirmáció utáni korosztállyal foglalkozott, melynek legnagyobb kérdése: *Ki vagyok én?* Erre kapnak legkevesbé választ szüleiktől, tanáraiktól. A változatos módszertani továbbképzések mellett a feltöltékezés és a csapatépítés fontos alkalmá is volt, ahol a résztvevők megismerhették az MRE ifjúsági munkáját és őszintén oszthatták meg kérdéseiket, félelmeiket. Délelőttönként Uzsalyné Pécsi Rita neveléskutató tartott előadást a kamaszkorról és az identitásról, ezután a résztvevők hat műhelyen, tizenegy szemináriumon, kiscsoportos beszélgetéseken mélyítették el a hallottakat.

68/69

KözösPont Misszió

A római katolikus, református és evangélikus egyházak közös, ökumenikus ifjúsági missziója 2012-ben is felállította sátrát több nyári könnyűzenei fesztiválon, így a Szigeten, a Hegyalja Fesztiválon és a VOLT-on. 2012-ben közel 80 önkéntes vett részt a KözösPont munkájában, a betérők száma összesen meghaladta az 1100 főt. A több mint tíz éve működő munkának pozitív megítélése van mind a betérők, mind a szervezők részéről, és már szerves részét képezi a nyári fesztiváloknak. Nagy eredménye, hogy rengeteg világi fiatal szerez valós ismeretet egyházainkról, segítve a fiatalokat, hogy közeledjenek Istenhez.

Imaéjjel Kárpát-medence-szerte

Másodszor hirdettek meg egész éjszakás imádságos virrasztást a Kárpát-medencei református ifjúsági referensek és szervezetek. A Kárpát-medencei Ifjúsági Fórum programját országsszerte megrendezték, de határon túl is tartottak imaalkalmakat október 12-én éjjel. Királyhágómelléken például kétszázötven református fiatal volt együtt hálaadásban, bűnbánatban, könyörgésben, dicsőítésben és úrvacsorai közösségben. Zsíros kenyérrel, teával és kávéval kezdődött a péntek este, majd dicsőítéssel és könyörgéssel folytatódott a Lágymányosi Ökumenikus Központban. A református kezdeményezéshez a Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség is csatlakozott.

Konfirmációs felmérés

Az egyházban az ifjúsági missziói munka fejlesztéséhez elengedhetetlen, hogy a már működő modelleket felkutassák és közkinccsé tegyék. A konfirmációs gyakorlatunk felülvizsgálatára alkalmas eszköz, hogy egyházunk 2012-ben – együttműködésben a Magyarországi Evangélikus Egyházal – bekapcsolódott az Európa nyolc országában zajló nemzetközi felmérésbe. A második nemzetközi konfirmációs kutatás célja többek között, hogy 2017-re, a reformáció évére valós helyzetképet és lehetséges jövőképet vázoljon fel a tizenévesek megszólításának és közösségi integrációjának kérdésében.

72 óra kompromisszum nélkül!

A munkában nem számít, milyen felekezeti az ember. Erre jó példa az elsősorban fiatalokat megmozgató ökumenikus program, a 72 óra kompromisszumok nélkül! A számokon túl csak a lelkesedés volt nagyobb! A 8000 résztvevő megközelítőleg 62 000 órát dolgozott különböző területeken. 14,1 százalékuk református volt, de rengeteg nem vallásos fiatal is önkénteskedett a három nap során. A fővédnök Hirling Zsolt világ- és Európa bajnok evezős volt, akinek vezetésével sportolók is segédkeztek a budapesti Erzsébet téri padok lefestésében. A 72 óra médiapartnere az mr2 Petőfi Rádió lett, amely kiemelten foglalkozott az eseménnyel.

Oktatás

Közoktatás

A 2012/13. tanév kezdetét felfokozott várakozások kísérték, ami azzal magyarázható, hogy a jogszabályi környezet éppen az új tanév első napjára gyökeresen megváltozott. 2012. január 1-jével már hatályba lépett az új Alaptörvény, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény. A tanév első napján, 2012. szeptember 1-jével lépett hatályba a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint több végrehajtási rendelete. Teljesen megváltozott Magyarországon az oktatásügy jogszabályi háttere. A református köznevelési rendszer, intézményeink és fenntartóink felkészültek e napra.

2012 nyarán 33 intézmény fenntartói jogának átvételére került sor, közülük hat tagintézményként folytatja működését, 27 pedig önálló intézményként. Mindezek mellett további két intézményalapításról és egy feladatbővítésről számolhatunk be. A református köznevelési intézmények száma a 2012/13. tanévben: 159, közülük 55 többcélú közös igazgatású intézmény. Az intézményfenntartók száma 99.

Az ellátott közoktatási feladatok változása

	2011/12.	Gyarapodás	2012/13.
óvoda	47	6	53
általános iskola	76	29	105
gimnázium	28	5	33
szakközépiskola	8	7	15
szakiskola	3	6	9
alapfokú művészeti iskola	14	4	18
gyógypedagógiai intézmény	6	2	8
diákotthon	21	1	22
pedagógiai szakszolgálat	2	2	4
pedagógiai intézet	1	–	1
Összesen:	206	62	268
<i>Intézmények száma:</i>	<i>129+1*</i>	<i>31–2**</i>	<i>159</i>
– ebből többcélú intézmény	43	12	55
<i>Fenntartók száma:</i>	<i>81+1*</i>	<i>17</i>	<i>99</i>

* A 2011/12. tanév kezdetén még 129 református közoktatási intézményt tartottak nyilván, azonban a rendszerhez csatlakozott a nyírbogdányi Sion Otthon, mely 2012. február 1-jétől gyógypedagógiai ellátást nyújt.

** Kettővel csökken a tanév kezdetével az intézmények száma, mivel Halásztelken az óvoda és az általános iskola integrálódott a Bocskai István Református Oktatási Központba.

2012-ben újabb 24 új település került fel a református közoktatás térképére, nem számítva a Dunavecsei Református Egyházközség fenntartásába kerülő két volt alapítványi iskolát, melyek önmagukban három egyházkerület területén összesen 21 feladatellátási helyen folytatják tevékenységüket. Ezen telephelyek között hat büntetés-végrehajtási intézmény is található, így a református börtönmisszió és a börtönökben végzett felnőttoktatás hatékonyan kiegészítheti egymást.

A református közoktatási rendszer 2012. évi fejlődése terén kiemelendő, hogy jelentős szerepvállalás figyelhető meg a szakképzés terén – Heves, Kisújszállás, Neszmély, Sárospatak, Vác, valamint

börtönökben működő telephelyek révén. Pápa és Miskolc után most Budapesten (Csepelen) és Neszmélyben művészeti szakközépiskolai képzés indult. A Magyarországi Református Egyház Zsinata által fenntartott Református Pedagógiai Szakszolgálat debreceni tagintézménnyel bővült.

A református közoktatás a 2012/13. tanévben összességében 266 köznevelési feladatot lát el 157 intézmény keretei között (53 óvoda, 105 általános iskola, 33 gimnázium, 15 szakközépiskola, kilenc szakiskola, 18 művészetoktatási, hét gyógypedagógiai intézmény, 22 diákotthon, valamint három pedagógiai szakszolgálat és egy pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény látja el a közfeladatot).

A református közoktatás létszámadatainak alakulása 2010–2012-ben

	2010. 09. 15.	2011. 09. 15.	2012. 10. 01.
Korai fejlesztés	24	30	57
Óvodai nevelés	3 237	4 238	4 936
Alapfokú oktatás 1–8. évf.	18 427	20 931	27 277
Középfokú oktatás [középiskola (9–12.), szakiskola 9–10.) évf.]	8 745	9 241	11 609
Szakképzés (szakmai elméleti)	454	427	1 298
Kollégiumi nevelés	1 548	1 741	1 684
Alapfokú művészeti oktatás	2 109	2 493	3 131
Fejlesztő felkészítés (gyógypedagógiai ellátás)	137	122	143
Összesen:	34 681	39 223	50 135

72/73

Kárpát-medence református oktatási intézményeinek együttműködése

A magyarországi református közoktatási intézmények 2012 végén 8 936 640 forint adományt gyűjtöttek össze a Kárpát-medencei Református Oktatási Alap támogatására. Az év eseményei közül kiemelkedik a Magyar Református Középiskolák XVII. Találkozója, melyre 2012. július 8–11. között Léván, a Kárpát-medence legkisebb református középiskolájában került sor. A Kárpát-medence református oktatási intézményeinek 2012/13. tanévnnyitóján – 2012. szeptember 8-án Székelyudvarhelyen – részt vett Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár.

A Református Tehetséggondozó Alapítvány 2012. augusztus 19–24. között Pécsen szervezte meg – immár 18. alkalommal – a református középiskolások tehetséggondozó táborát, a Talantum Táborát.

Húsz éve indult újra a református oktatás

A református oktatás újraindulásának 20. évfordulója alkalmát ünnepelte a magyarországi reformátusság. A Tiszántúli Református Egyházkerület szervezésében hálaadó istentiszteletet tartottak. Majd' négy évtizednyi történelmi kényszerhelyzet után a Magyarországi Református Egyház az evangélikus, a katolikus és a zsidó vallásfelekezettel lehetőséget kapott, hogy újra megteremtse és kiépítse széles körű oktatási rendszerét, iskolahálózatát. 1990 szeptemberében a budapesti Baár-Madas, a kecskeméti, illetve a sárospataki református gimnáziumok nyitották meg kapuit. A rendszerváltás után törvényben biztosították a szabad vallásgyakorlást. 1991-ben törvény határozott arról, hogy azokat az egyházi ingatlanokat, amelyek állami vagy önkormányzati tulajdonba kerültek, fokozatosan vissza kell adni az egyházaknak, amennyiben abban hitéleti, oktatási, egészségügyi vagy szociális feladatokat kívánnak ellátni. Az elmúlt évben a püspökladányi református iskola indulásával lezárult az államosított egyházi ingatlanok tulajdonjogának törvényi rendezése. Csaknem negyvenezer diák ül ma református iskolapadban országszerte.

Megalakult a Felső-magyarországi Református Pedagógus Műhely

2012. június 2-án Miskolcon öt felvidéki és tíz tiszáninneni református intézmény képviselőjében közel hatvan igazgató, igazgatóhelyettes és szakmai munkaközösség-vezető részvételével református pedagógusszakmai együttműködési fórum alakult. A műhely a felvidéki és tiszáninneni református oktatási intézmények pedagógusai számára kínál együttműködési lehetőséget. Ábrám Tibor főgondnok, a szakmai találkozóhoz helyet adó Lévay József Református Gimnázium igazgatója a pedagógusműhely létrehozásának hátterét ismertette elmondta, hogy a kezdeményezés a Kárpát-medencei magyar református egységből fakadó egymás iránti felelősségben gyökerezik. Célja, hogy a térség református intézményeiben szolgáló pedagógusoknak együttgondolkodási, közös tevékenységi és szakmai-pedagógiai fejlesztési keretet adjon, emellett egymást bátorító, erősítő, tanácsoló, a jó gyakorlatokat megosztó műhelyt jelentsen, amely erősíti a már működő intézményeket, és segíti az újonnan induló intézmények fejlődését.

Református iskolai napok Miskolcon

A megyeszékhely és környékének református oktatási intézményei 2012. október 26-án, a Szinva teraszon találkoztak, színdarabokkal, nép- és társastáncokkal, komoly- és könnyűzenei produkciókkal mutatkoztak be.

Újra gyűjtöttek a református diákok

A Magyar Református Egyház a befolyt összegből erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki magyar tannyelvű óvodák és általános iskolák beindítását, s a már meglévő oktatási intézmények működését támogatja.

Felsőoktatás

74/75

A református felsőoktatást a Károli Gáspár Református Egyetem, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem, a Pápai Református Teológiai Akadémia és a Sárospataki Református Teológiai Akadémia képviseli. A hallgatói létszám 2012-ben a következőképp változott:

Képzési forma	2011	2012
Nappali tagozat	3756	3961
Levelező/esti tagozat	1465	1716
Összesen:	5221	5677

Finanszírozás jellege	2011	2012
Államilag finanszírozott	2883	3018
Költségtérítéses	2338	2659
Összesen:	5221	5677

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

A tanító szak akkreditációja volt a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen legfontosabb eseménye a 2011/2012-es tanévben. A Látogató Bizottság az intézményben folyó tanítóképzést magas szintűnek ítélte, így a MAB plénuma egy újabb ötéves időszakra megadta a tanító szak akkreditációját az egyetemnek.

Százharminchatan tettek sikeres záróvizsgát a hitéleti és nem hitéleti szakokon 2012-ben a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen. 105 teológus, lelkész, hittanár, tanító, informatikus-könyvtáros, illetve kommunikációs szakember vehette át a végzettségről szóló oklevelet. Ebben az évben az egyetem tizenhét hitéleti hallgatója kezdhetette meg szolgálatát segédlelkészként.

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évvizsgáló istentisztelete a Nagytemplomban

209 elsőéves hallgató tett fogadalmat a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanévnyitó közgyűlésén 2012 szeptemberében a Nagytemplomban. Velük együtt nyolc új doktorandusz kezdte meg tanulmányait az egyetemen. Ezzel összesen 35 doktorandusz, illetve a hitéleti és a nem hitéleti szakokon összesen 939 hallgató tanult az intézményben a 2012/2013-as tanévben.

Károli Gáspár Református Egyetem

A Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) évek óta az élbolyban szerepel a felsőoktatási rangsorokban, az oktatás mellett kutatási feladatokat is ellát.

Az abszolút intézményi rangsorban a KRE bronzérmes. Az oktatók kiválósága tekintetében a jogi kar a legjobb az országban, a KRE-BTK az 5. legjobb a 162 felsőoktatási kar közül, valamint a bölcsészképzést nyújtó intézmények között ezüstérmes. (HVG Diploma különszám, 2013.)

Az intézmény képzéskínálata folyamatosan bővül. A jogi kar elindította akkreditált emberi erőforrások alapszakát, a Külügyminisztériummal együtt kialakított szakmai programmal elindult a külügyi szaktanácsadó szakirányú továbbképzés. A bölcsészkaron újdonságként anglisztika (angol nyelven), német nyelv, irodalom és kultúra, kommunikáció és médiatudomány mesterszakra, valamint szociológia alapszakra is lehetett jelentkezni a 2012. évi felvételi eljárásban. A kar több választható nyelven is (angol, francia, holland, japán, kínai és német nyelv) regisztráltatta a fordítói szakirányú továbbképzési szakot, illetve a 40 órás Családi életre való nevelés pedagógus-továbbképzési programot.

A Történelemtudományi Doktori Iskola (TDI) 2012 szeptemberében debütált. A Tanítóképző Főiskolai Kar Nagykőrös mellett már Budapesten is várta a szociális munka alapképzési szak és az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés iránt érdeklődő fiatalokat. A kar életében 2012-ben került sor a tanító és óvodapedagógus szak párhuzamos akkreditációjára. A Hittudományi Kar a teológiai és etikai gondolkodásban való elmélyülésre, a keresztyén közösségi élet gyakorlására, a lelkipásztori gyakorlat megszerzésére fókuszáltan kínált lehetőséget. A lelkészképzés és vallástanárképzés mellett protestáns teológia és református hittanoktató szakon is lehetett továbbtanulni.

Az Állam- és Jogtudományi, valamint a Bölcsészettudományi Karon a 2011/12-es tanév őszi szemeszterének I. évfolyamára mintegy 16%-kal több hallgató iratkozott be, mint az előző év ugyanezen időszakában.

76/77

Kutatás és pályázatok

Az oktatás mellett az egyetem kutatási feladatokat is ellát. Kutatási tevékenységeinek egyes területeit a MRE Zsinata által megfogalmazott célokhoz kapcsolja: társadalmi felzárkóztatás, romaintegráció, társadalmi mobilitások vizsgálata, egyházkutatás, szociális felmérés, egyházi kommunikáció működése, magyar református protestáns teológiai és kulturális örökség feldolgozása, eredményeinek, különlegességeinek megismertetése és megőrzése, a reformáció 2017-ben következő 500 éves évfordulójának előkészítése.

Schweitzer József kapta a Károli-emlékérmét

A Károli Gáspár Református Egyetem október 26-án Károli-emlékérmét adományozott Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbinak, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett a zsidó-keresztyén párbeszédben, az egyházak és vallások közötti közeledésben. *„Nem a magam érdeméből állok most itt, hanem a Mindenható kegyelméből”* – köszönte meg Schweitzer József az emlékérmét, és megosztotta, hogy életútja tragédiából növekedett: egyéves korában elvesztette az édesanyját, a nagyszülei házában nevelkedett édesapja mellett, a veszprémi zsidó paplakban szívta magába a tudomány, a szolgálat szeretetét. Mert mint hangsúlyozta, *„Sámuel könyvében a továbbadásról, folytatásról van szó, ez a rabbi feladata, szolgálata.”* Ezután Isten áldását kérte a Zsinati Székházban egybegyűltekre.

A történelem örökké kutatni való

Társadalomtudományi, politikai és katonai konfliktusok a 18–20. században címmel tartotta meg első konferenciáját a Károli Gáspár Református Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolája (KRE-TDI) 2012. április 11-én. A Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) által 2011 őszén akkreditált doktori iskola 2012 szeptemberében indította el első évfolyamát. A Károli-egyetem doktori iskolájának első konferenciája azt a célt szolgálta, hogy bemutassa az előadó tanárokat, és témajavaslatokat kívánt szolgáltatni az érdeklődő hallgatóság, de legfőképpen a jövő diákok számára egy-egy dolgozathoz vagy kutatáshoz.

Megállapodás a koreai Han-Shin Egyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem között

A koreai Han-Shin Egyetem képviselőiben Sung Young Kang és Keum Man Lee, az egyetem teológiai karának dékánjai 2012. április 23–25. között tettek látogatást Magyarországon, hogy megállapodást írjanak alá a Károli Gáspár Református Egyetem vezetésével. Így a két egyetem oktatási segédanyagok, kutatások megosztásában működik majd együtt, valamint professzorok vendégelőadását szervezik a két egyetem között. Budapesti programjuk során a KRE különböző karainak dékánjaival és az MRE elnökségével találkoztak, valamint Sung Young Kang előadást tartott a KRE Hittudományi Kara hallgatóinak.

Pápai Református Teológiai Akadémia

A 2012. év a Pápai Református Teológiai Akadémia életében a jubileum éve volt. Az egész egyházkerület közösségében ünnepelték a kerület megalakulásának 400. évfordulóját. Ehhez kapcsolódott a PRTA Kálvin Kutatóintézetének nagyszabású, október 17–18-i konferenciája, amely az egyházkerület utolsó nagy közös (evangélikus-református) püspökének életét vizsgálta. A jubileumi évhez méltó módon huszonöt ifjú lelkipásztort avattak a pápai református templomban október 13-án Steinbach József dunántúli püspök szolgálatával.

A teológia a 2012-es évben két szakon indított képzést. Teológia szakon (lelkipásztor, illetve teológus szakirány), és katechéta-lelkipásztori munkatárs szakon. Utóbbi szakirányra a 2013 őszén bevezetendő református hit- és erkölcsstan miatt a korábbinál nagyobb létszámmal jelentkeztek. A hallgatók összlétszáma a 2012-es évben 56 fő volt.

Sárospataki Református Teológiai Akadémia

78/79

Évzáró a Sárospataki Református Teológiai Akadémián

A sárospataki teológia képzési profilja 2005 után megváltozott. A megjelenő új szakok meglévő igényeket elégítettek és elégítenek ki, a hallgatói létszámot is számottevően növelik. Az egységes, osztatlan teológia szakon (egyetemi diploma) teológus, illetve lelkész szakirányon lehet továbbtanulni. További lehetőség a katechéta-lelkipásztori munkatárs alapszak, ahol egyrészt református hitoktatók, másrészt egyházi munkatársak képzése folyik. A református közösség-szervező alapszakon (BA), levelező tagozaton a képzési idő hat félév, ahol olyan egyházi munkatársak képzése folyik, akik gyülekezeti és egyházi intézményi közösségek életének, működésének szervezését tudják ellátni, illetve képesek a kulturális közéletben tevékeny-

kedni. A szakon négy specializáció: egyházi, roma, himnológia és diakónia közül lehet választani.

A Presbiter és Gyülekezeti Munkásképző Nép-főiskola nem akkreditált, egyházi tanulmányi tanfolyam két féléves képzés a presbiterek és egyéb gyülekezeti munkásoknak. Célja, hogy a képzésben résztvevők ismereteit bővítse, segítse megerősödni református keresztyén hitvallásukban és szolgálatukban. A hallgatói létszám összesen 293 fő volt, melyhez 100 presbiter népfőiskolai hallgató társult. A Sárospataki Református Teológiai Akadémiának az Erasmus-program keretében 11 európai egyetemmel van kapcsolata, valamint a teológia ad helyet a TIREK szervezésében folyó lelkésztovábbképzés alkalmainak, előadásainak.

Református oktatási vezetők konferenciája

A köznevelést és a közigazgatást érintő változások jelentős mértékben átalakítják az egyházi oktatásügy jogszabályi környezetét. 2012. február 6–18. között tartották helyzetelemző konferenciájukat a református intézmények és a fenntartók képviselői a berekfürdői Megbékélés Házában. A konferencia – mintegy 85 intézményt és fenntartót képviselő – 170 részvevője a témák feldolgozása során először tájékoztató előadást hallgatott meg a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szakértőitől, majd szekciók keretében került sor az egyes oktatási formák alkalmazási kérdéseinek elemzésére. Befejezőként a szekcióvezetők közvetítette kérdésekre a minisztérium munkatársai válaszoltak, a református szakemberek által felvetett problémákra pedig minden bizonnyal a végrehajtási rendeletek kidolgozása során adnak megfelelő választ.

Az egyházi felsőoktatás jövőjéről tanácskoztak

A Coetus Theologorum a Kárpát-medencei teológiák közötti párbeszéd kötetlen fóruma, melyet 2012. július 25–28. között Sárospatakon tartottak meg. A budapesti, a debreceni, a sárospataki, a pápai, a kolozsvári és a komáromi református lelkészképző intézmények professzorai a 21. századi lelkészképzésről, illetve az egyházi jövőképről tanácskoztak, de esett szó teremtés-, természet- és ökoteológiáról is.

Egyházi
fejlesztések,
pályázatok

Felújították a Schweitzer Albert Református Szeretetotthont

A Schweitzer Albert Református Szeretetotthont egyházunk 1979-ben közadakozásból építette. Igen népszerű a református idősotthonok között, hiszen ez „A Schweitzer”: minőségi gondozás, odafigyelés, szeretet, törődés, erős református lelkiség, s mindemellett számos önkéntes fiatal, támogató gyülekezet. A gyülekezetek komoly összeggel támogatták az otthon megépítését, s a református egyház ismét nagy segítséget adott ahhoz, hogy felújítsák az épületet. Mivel az intézmény elmúlt harmincéves, teljes felújításra volt szükség. Pályázati források azonban nem álltak rendelkezésre, mert Budapest – mint fejlett régió – nem részesülhet uniós támogatásban. Ez azonban nem lehetett ok a sürgetővé vált felújítás elodázására. A munkálatok elsősorban a fűtés-korszerűsítésre koncentráltak: kazáncsere, teljes radiátor- és csőcsere, valamint a vízellátó főstrangokat is kicserélték, és az épület harmadik emelete teljesen megújult: az itt lakók saját fürdőszobát kaptak. A közel 130 millió forintos felújítás teljes összegét a református egyház viselte.

Megújult a Dóczy-gimnázium

Több mint háromszázmillió forintból újult meg a Dóczy-gimnázium Debrecenben, beépítették a tetőteret, felújították az udvart és az épületet. Szabó Magda egykori iskoláját akadálymentesítették, bővült a tornaterem egy szertornázásra alkalmas helyiséggel, valamint az udvaron háromfunkciós (kézilabda, kosárlabda, tenisz) műanyag borítású sportpálya és a hozzá tartozó atlétikai pálya (távolugró pálya, súlylökéshez szükséges kör) épült. A felső udvaron tematikus kertecskéket alakítottak ki, hogy a Bibliából ismert növényeket termeszthessék. A tetőtérben kialakított új termek elsősorban a művészeti oktatást szolgálják: színházterem a színjátszóknak, ének- és rajzterem, az utóbbi szertárral, valamint a színházteremből leválasztható kis szobácska a számítógépes nyelvi teremmel az idegen nyelvi oktatást segíti. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg, ők biztosították az építkezés teljes költségének 90%-át, míg a hiányzó önrész kétharmadát a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület fizette.

440 millió forintos felújítás a Kollégiumban

2012 márciusától újra nyitva a látogatók előtt a Debreceni Református Kollégium Múzeuma, mert befejeztek a felújítások és a turisztikabarát fejlesztések. A Kollégium összesen 440 millió forintból újult meg. A történelmi értékek megőrzése és a térség turisztikai vonzerejének növelése volt a célja a Debreceni Református Kollégium felújításának és fejlesztésének. A teljes felújítás két ütemben zajlott, 2011 augusztusára elkészült a külső felújítás, az épület földszintjén új, korszerű és reprezentatív látogatóközpontot alakítottak ki kávézóval, emléktárgybolttal és szociális helyiségekkel. Megújultak a kiállítóterek és a hozzájuk tartozó gépészeti rendszerek, valamint a gyűjteményi raktárak. A tetőt és a külső homlokzatot felújították, az ablakokat kicserélték, az akadálymentes közlekedés biztosítására külső lift épült az udvar felőli oldalon, a Darabos utca felőli főbejáratot több évtized után újra megnyitották. Az új látogatóközpontban és kiállítóterben információs pontokat helyeztek el, az utóbbiban Kálvinista Róma címmel állandó kiállítás nyílt. Az iskolatörténeti kiállítás termeiben tervezett változtatások élményszerűbbé tehetik az Ország iskolája című jelenlegi kiállítást. A látogatók kisfilmekben keresztül ismerhetik meg a régi diákéletet, a Kollégium híres diákjai beszélnek az egykori iskolájukról és filmet mutatnak be *Bölcsőtől koporsóig* címmel a református szertartásokról. Az Oratórium idegenforgalmi jelentőségét elsősorban 1848 emléke határozza meg, ezért a szószékkal szemközti falon, újonnan kialakítandó vitrinben a rendi-függetlenségi harcok (Bocskai, Bethlen és a Rákócziak vezette hadjáratok) protestáns hátterét mutatják be.

A Magyarországi Református Egyház élete számokban*

Népmozgalmi adatok 2012

Egyházmegye	Keresztelés	Konfirmáció	Házasságkötés			Temetés	
	Összes	Összes	Tiszta	Vegyes	Összes	Összes	
Dunamellék	Baranyai	293	135	17	45	62	356
	Bács-Kiskunsági	597	445	43	117	160	792
	Budapest-Déli	694	321	59	148	207	848
	Budapest-Északi	709	418	75	149	224	958
	Délpesti	1 040	705	65	150	215	1 253
	Északpesti	793	456	57	127	184	1 014
	Tolnai	170	123	13	40	53	274
	Vértesszalja	304	195	28	49	77	426
Összesen:	4 600	2 798	357	825	1 182	5 921	
Dunántúl	Mezőföldi	285	141	24	62	86	291
	Őrségi	101	83	17	21	38	171
	Pápai	323	205	34	87	121	422
	Somogyi	231	167	14	47	61	383
	Tatai	385	255	33	63	96	505
	Veszprémi	241	140	15	73	88	281
Összesen:	1 566	991	137	353	490	2 053	
Tiszáninnen	Abaúji	276	207	15	27	42	421
	Borsod-Gömöri	964	547	113	111	224	1 515
	Egervölgyi	164	93	12	32	44	281
	Zempléni	393	234	53	56	109	649
	Összesen:	1 797	1 081	193	226	419	2 866
Tiszántúl	Békési	440	251	41	35	76	750
	Bihari	220	136	24	5	29	510
	Csongrádi	369	158	22	48	70	294
	Debreceni	850	471	144	90	234	956
	Hajdúvidéki	818	493	69	43	112	860
	Nagykunsági	552	381	28	7	35	631
	Nyírségi	1 257	714	107	141	248	1 320
	Szabolcs-Beregi	595	614	72	64	136	852
	Szatmári	554	565	77	21	98	848
Összesen:	5 655	3 783	584	454	1 038	7 021	
Mindösszesen	13 618	8 653	1 271	1 404	3 129	17 861	

82/83

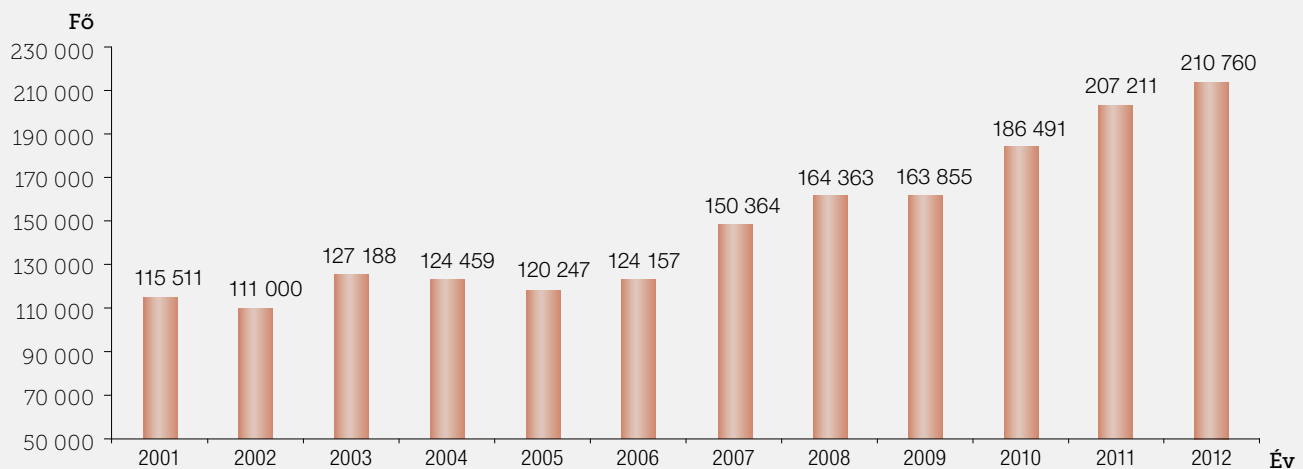
Az MRE munkaügyi adatai, 2012

Főállásban foglalkoztatottak száma	12 007 fő
Munkaviszonyban álló részmunkaidősök	1 351 fő**
Megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak száma	1 449 fő

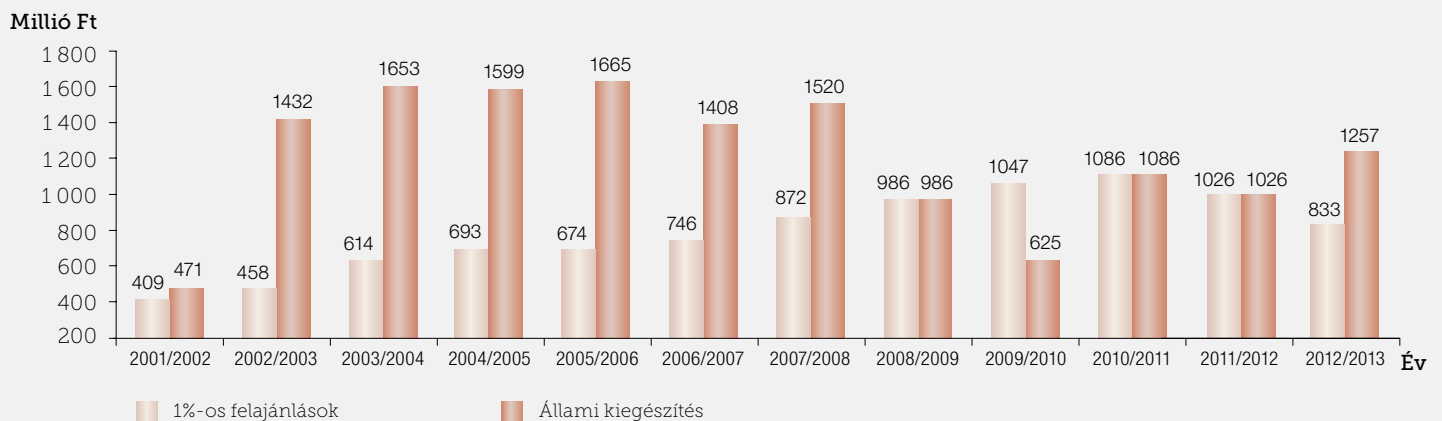
* Az adatok tájékoztató jellegűek

** Teljes munkaidőre átszámított létszám

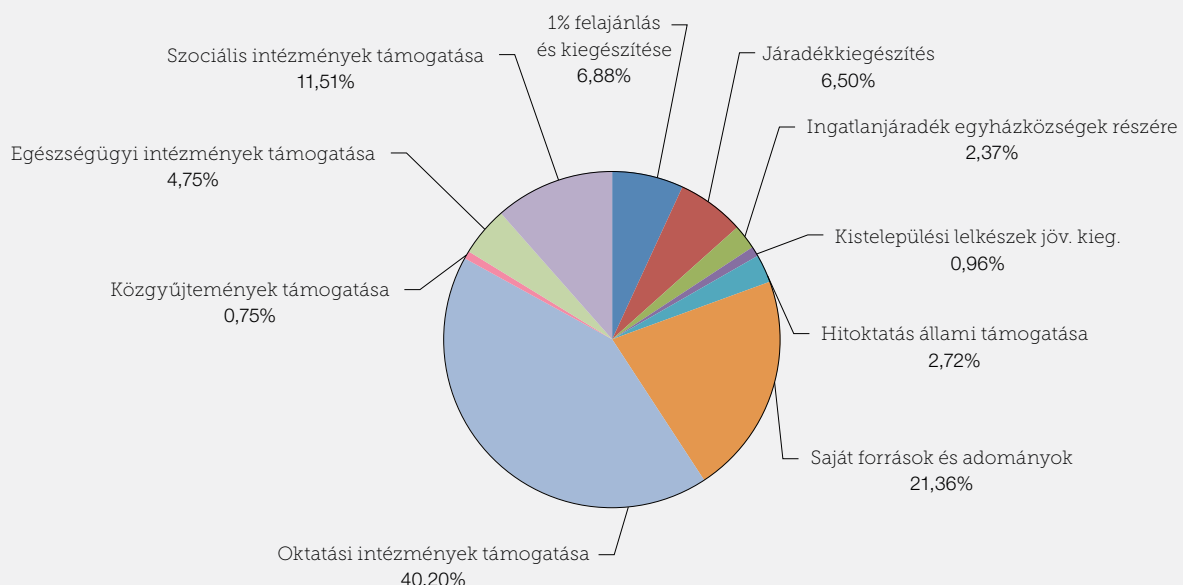
Az MRE számára szja 1%-ot felajánlók száma

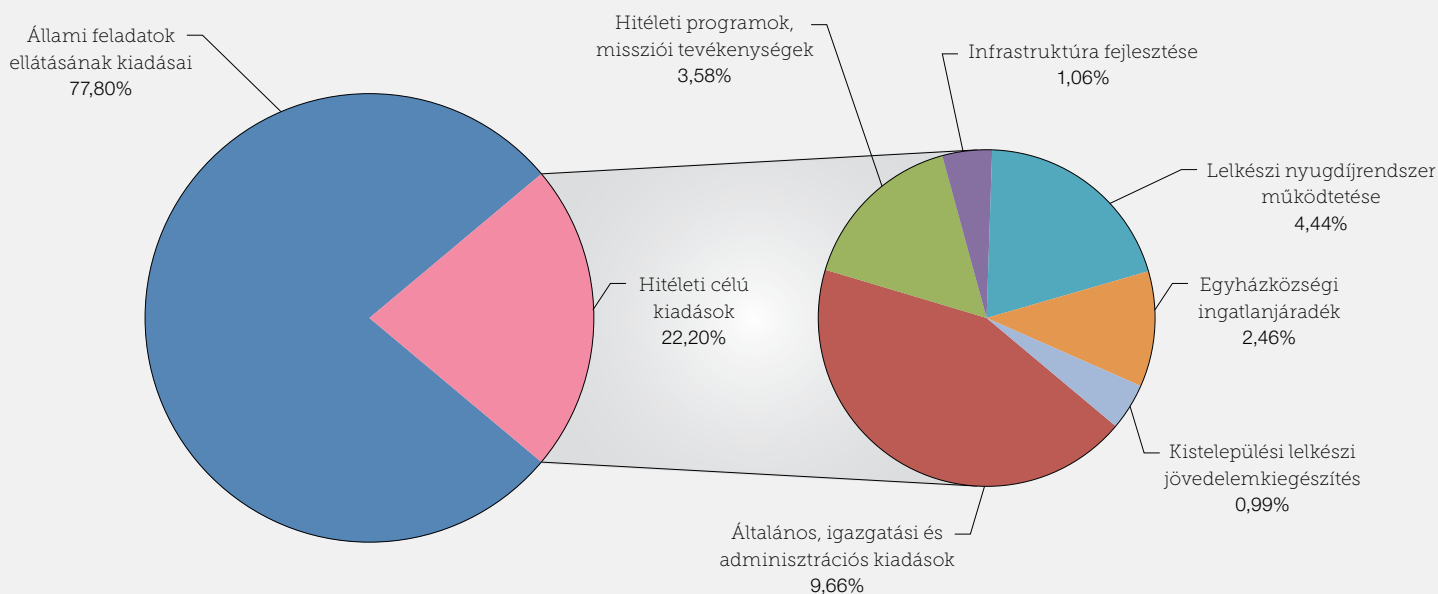
Az MRE számára felajánlott szja 1% és az állami kiegészítés mértéke a 2002–2013. közötti költségvetési években

Az MRE 2012. évi központi forrásainak százalékos megoszlása

Az MRE 2012. évi központi kiadásainak százalékos megoszlása

Borító

Keresztelés a Szilágyi Dezső téri református templomban

Fotó

Sereg Krisztián

Fejezetválasztó képek:

A Zsinat munkája 2012-ben

Zsinati tagok szavazás közben

MRE, 2012

2010-ben a nagykovácsi református templom felépülésének támogatására fordították az országos perselypénzt. Az új templomot 2012. november 25-én szentelték fel

Ökumenikus közösségünk

Jákob János tábori püspök beiktatásán, a Nagyvárad téri Emlékezet templomában

Állam és az egyház

Kokárda és Biblia

Kapcsolatok a Kárpát-medencén innen és túl

A Református Zenei Fesztivál kicsiknek és nagyoknak egyaránt kínált látni- és hallgatnivalót

Testvéregyházi kapcsolatok

Ivan Patterson, az Ír Presbiteriánus Egyház moderátora és felesége, Maureen partneregyházi látogatásra érkeztek Magyarországra

A Magyarországi Református Egyház missziós munkája

A Biztos kezdet programban résztvevő vilmányi család. A program által az anyukák gyermekeikkel együtt játszanak, barkácsolnak, énekeket, mondókákat tanulnak

Szeretetszolgálatunk

A Magyar Református Szeretetszolgálat élelmiszer- és tanszeradománnyal támogatott egy kárpátaljai kilencgyermekes családot

Egészségügyi szolgálatunk

A Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkorházának kis betege

Fiatalok egyháza

Az aszói ökumenikus gyerektábor résztvevői. A város négy keresztyén közössége, a baptisták, a reformátusok, az evangélikusok és a katolikusok már évek óta együtt szervezik nyári táborukat

Oktatás

Hittanóra a Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolájában

Egyházi fejlesztések, pályázatok

A felújított Schweitzer Albert Református Szeretetotthon

Kiadó

a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
1146 Budapest, Abonyi u. 21.

Felelős szerkesztő

a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala,
Kommunikációs Szolgálat – Fodor Zsófia

Képek

Állami Számvevőszék, Barcza János,
www.churchofscotland.org.uk, ekir.de/Hans-Jürgen Vollrath,
Emeritz Gyéza, Füle Tamás, Gilicze Réka, Hajdu András,
Harmatos János, Kalocsai Richárd, Kojcsa Péter,
kormany.hu/Botár Gergely, KözösPont, KRE, MTI/Soós Lajos,
ÖDE, Sereg Krisztián, Simonyi Balázs, Skublics Gergely,
Szolnoki János

Tervezés, tördelés

Mikáczó Kamilla

Képfeldolgozás

Szabó Monika

A szöveget gondozta

Tóth Erika

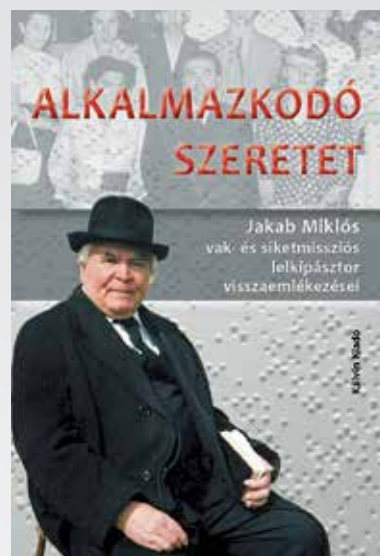
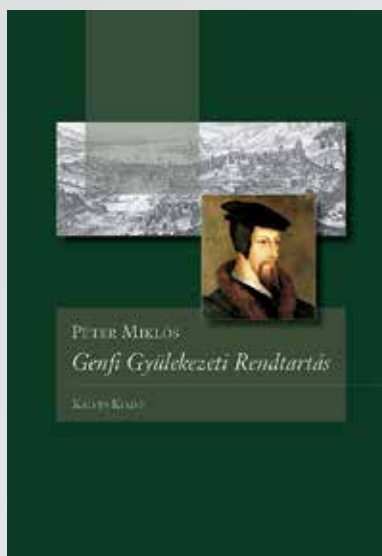
Nyomtatás

Center-Print Nyomda Kft.

Felelős vezető

Szabó Sándor

HU ISSN 1789-4441

Válogatás

a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója és a Magyar Bibliatársulat 2012-ben megjelent kiadványaiból

reformatus.hu
MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ